

Pekka Ervast

VALOA POHJOLASTA

RUUSU-RISTIN
TEHTÄVÄ

PEKKA ERVASTIN
3:e VIIMEISTÄ JATKOLUENTOJA
V. 1933

KOTKASSA 1938.

JALMARI ALAVA

Kotka 1938.
Etelä-Suomen Kirjapaino

Lukijalle.

Nämä Pekka Ervastin esitelmät ovat pikakirjoitetut ja suoraan niistä on allekirjoittanut ne kopioinut aikomatta niitä julkaista. Niitä ei ole varsinaisesti painokuntoon järjestetty. Tästä johtuu puutteellinen ulkoasu.

Ruus-Ristin kirjallisuusseuran kustannusliike on ottanut tehtäväkseen painattaa P. E:n esitelmät. Sen kautta julkaistuina olisi mahdollista saada niihin ulkonaisestikin huoliteltu asu. Julkaiseminen näkyy kuitenkin käyvän perin hitaasti, ja asia olisi tärkeä: P. E:n sanoma ei sietäisi viivytystä. Se olisi nopeasti kylvettävä odottaviin mieliin.

Vaikka tässä painettujen esitelmien ulkonainen muoto jääkin korjaamatta, on niiden sisältö siksi arvokas, että rohkenen painattaa ne. Viekööt ne pieneltä osalta P. E:n sanomaa eteenpäin odotellessa, että ne joskus ilmestyisivät paremmassa muodossa.

Kustantaja.

P. E:n luento 10. 9. 1933.

Ruusu-Ristin tehtävä.

Arvoisat, rakkaat kuulijat ja ystävät, tervehdin teitä kaikkia!

Kun huhtikuun lopulla, vai oliko se toukokuun alussa, pidin viimeisen esitelmäni, en aavistanut, enkä liioin aavistanut, kun meillä oli vuosikokous kesäkuun alussa, että ensi talven aikana tulisin olemaan kaukana Suomesta, ja että nyt syksyn alussa pitäisin vain kolme luentoa syyskuun sunnuntaina. »Ihminen päättää ja Jumala säättää». Sentähden ovatkin nämä kolme luentoa minulle nyt erikoisen rakkaita, koska en tiedä, milloin sitten taas olen tilaisuudessa puhumaan täällä. Toivon, että se tapahtuu vuoden perästä, mutta inhimilliset toiveethan voivat pettää. Joka tapauksessa tahdon uskoa, että saan seistä näin teidän edessänne vuoden perästä, ja sitten taas säännöllisesti. Nyt kun meillä täällä on kolme sunnuntaita käytettävänäamme, tahtoisin ja soisin, että pitäisi saada mahdollisimman selvä kuva työstämme, siitä mikä meidän Ruusu-Ristin työemme on. Sentähden olen nyt ilmoittanut puhuvani Ruusu-Ristin tehtävästä. *Silloin en ajattele niin paljon niitä tehtäviä, jotka ovat ilmoitetut Ruusu-Ristin ohjelmassa. En ajattele niitä niin paljoa kuin yleensä Ruusu-Ristin tehtävää tässä maailmassa, mikä sen tehtävä on henkisesti katsoen, mikä on meidän Ruusu-Ristimme tehtävä nykyajalla ja tulevaisuudessa tässä näkyväisessä maailmassa.*

Niin paljon meidän täytyy heti sanoa, että Ruusu-Ristin tehtävä liittyy aivan välittömästi teosofiseen liikkeeseen. Kun olemme ilmoittaneet Ruusu-Ristin ohjelman, kun puhumme sen kolmesta tehtävästä, liitämme siihen huomautuksen, että Ruusu-Risti kuuluu teosofiseen liikkeeseen, siihen, jonka H. P. Blavatsky perusti viime vuosisadan viimeisellä neljänneksellä. Ruusu-Ristin tehtävä on siis sama kuin teosofisen liikkeen tehtävä yleensä. Mutta koska Ruusu-Risti on valinnut itselleen oman nimen, koska se ei nimitä itseään suorastaan Teosofiseksi Seuraksi, niin voimme ymmärtää ilman muuta, että sillä myöskin on jokin erikoistehtävä.

Se kuuluu teosofiseen liikkeeseen, mutta ehkei sillä ole aivan sama tehtävä kuin Teosofisella Seuralla tai niillä monilla seuroilla, jotka nimittävät itseään teosofisiksi, vaan sillä, tällä Ruusu-Ristillä on epäilemättä jokin oma tehtävä, jokin erikoistehtävä, joskin se kuuluu teosofiseen liikkeeseen. Sentähden meidän täytyy tarkastaa tätä Ruusu-Ristin erikoistehtävää, mutta myöskin sitä tehtävää, mikä sillä on yhteisen teosofisen liikkeen jonakin haarana.

Meidän täytyy ensin luoda pieni silmäys teosofisen liikkeen tehtävään, siihen, mitä teosofinen liike on, jotta sitten voisimme siirtyä lähemmin tarkastamaan Ruusu-Ristin varsinaista omaa erikoistehtävää.

Kysymme: mikä on teosofisen liikkeen tehtävä? — *Silloin en ajattele niitä niin sanottua kolmea ohjelmaa, jotka on Teosofisella Seuralla.* Teosofinen Seura on alusta lähtien ilmoittanut tehtäväkseen kolme määrättyä pykälää, jotka ovat tunnetut ja jotka kaikki hyvin tiedämme. En nyt ajattele näitä kolmea Teosofisen Seuran tehtävää, teosofisen liikkeen erikoistehtävää, vaan ajattelen tätä teosofista liikettä myöskin yhtenäisenä, jonkunlaisena ilmiönä tässä näkyväisessä maailmassa. Ilmiönä, joka ei oikeastaan tyhjenny noihin määrättyihin tehtäviin, vaan joka on todellisuus, henkinen todellisuus noiden tehtävien takana.

Kun teosofiselle liikkeelle on ilmoitettu kolme määrättyä ohjelmapykälää, ja nämä pykälät on mainittu Teosofisen Seuran ohjelmassa, niin nämä kolme tehtävää tietysti viittaavat siihen, että teosofinen liike on nyt tässä maailmassa, näkyväisessä maailmassa ja tällä meidän ajallamme saanut juuri nämä kolme tehtävää. Mutta kun käytämme sanaa teosofinen liike ja ajattelemme sitä ei ainoastaan noiden kolmen tehtävän kannalta, vaan jonkinlaisena todellisuutena, kysymme: Onko se teosofinen liike, joka meidän ajallamme nyt harrastaa noita kolmea ohjelmapykälää, ilmiö, joka on syntynyt nyt vasta, joka syntyi silloin kun Teosofinen Seura perustettiin vuonna 1875, vai onko tämä teosofinen liike mahdollisesti jokin laajempi, vanhempi, käsite, kuka ties ei ajallinen käsite?

Jokainen, joka on tullut teosofiksi, ei ainoastaan ymmärrykseltään ja mieleltään, vaan sielultaan ja hengeltään ja joka on elänyt teosofiaa; jokainen joka on joitakuuta vuosia ja vuosikymmeniä koettanut elää teosofiaa, on silloin myöskin huomannut, että teosofinen liike ei suinkaan ole mikään ajallinen ilmiö. Se on sillä tavalla ajallinen ilmiö, että se on nyt määrättyllä tavalla puhjennut näkyviin tässä näkyväisessä maailmassa, mutta teosofinen liike itsessään on häviämätön, voisimme sanoa ikuinen liike, joka aina on ollut olemassa maailmassa ihmiskunnan historiassa. Se liike pukeutuu erikoisiin muotoihin riippuen ajasta ja paikasta. Se liike on henkinen todellisuus, joka vaikuttaa näkymättömissä milloin voimakkaammin, milloin heikommin; aivan niinkuin kaikki tässä näkyväisessäkin luonnossa on aikakautista. Milloin meillä on kesä, jolloin elämän voimat puhkeavat näkyviin ja vaikuttavat voimakkaasti, että sen näemme ja kuulemme. Milloin meillä on talvi, jolloin selvästi näkyy, että elämän voimat vetäytyvät sisäänpäin, näkymättömään maailmaan. Luonnossa on olemassa yö ja päivä, ja ihmisen elämässä on vaihtelua, kuten elämä ja kuolema.

Kaikki tämä osoittaa, että todellisuus voi olla takana silloinkin, kun sitä todellisuutta ei näe tässä näkyväisessä maailmassa. Elämä ei riipu yöstä eikä päivästä, ei talvesta eikä kesästä. Se on aina olemassa, mutta pukeutuu toiseen muotoon, riippuen luonnollisista syistä.

Samalla tavalla viisaat ovat sanoneet, että ihmisen elämä tässä näkyväisessä maailmassa välillä kuolee pois ja hän on, kuin ei olisi olemassa. Ei ole mitään elämää hänen kannaltaan, kun katselee ilmiötä; mutta viisaat ovat sanoneet, että silloinkin ihminen elää. Hänen elämänsä on näkymättämässä maailmassa, pois näkyväisestä maailmasta; ja kun aika on kulunut, kulkee hän taas tähän näkyväiseen maailmaan, ja hänen olemuksensa vaihtuu elämän ja kuoleman kautta jatkuen itse asiassa iankaikkisesti.

Kun nyt ajattelemme teosofista liikettä tältä kannalta, kysymme: Mikä on tämä teosofinen liike? Mikä liike se on, joka nyt on tässä näkyväisessä maailmassa vaikuttanut kaikenlaisten merkillisten seurojen kautta; joka syntyi viime vuosisadalla 1875 luvulla ja joka kuka ties taas joskus kuolee, häviää pois näkyvistä, mutta yhä pystyy ehkä luomaan uusia muotoja? Mikä se on tämä teosofinen liike?

Silloin saamme kuulla – olemme saaneet sen kuulla heti H. P. Blavatskyn kirjoitusten kautta, hänen opetustensa kautta – sen erikoisen merkillisen asian, josta aina silloin tällöin puhumme, joka muistuu meidän mieleemme ja joka herättää meidän mielenkiintoamme, joka on niin ihmeellinen itse asiassa, vaikka emme ole kuulleet sitä ennen, kuin H. P. Blavatsky sen julisti.

Mikä on se ihmeellinen asia, jonka hän sillä tavalla toi maailmaan?

Hän puhui ensin mestareista, niistä *ihmisistä*, niinkuin hän aina teroitti, jotka eivät enää ole tavallisia ihmisiä.

Me kaikki ihmiset maan päällä tunnemme, että emme ole täydellisiä ihmisiä. Emme tunne itseämme ihmisiksi sanan todellisessa merkityksessä, koska tunnemme, että meillä on paljon epätäydellisyyttä: vikoja ja heikkouksia, paljon semmoista, joka tekee meidät aivan riippuvaisiksi luonnonvoimista ja olosuhteista. Emme ole millään tavalla herroja täällä maan päällä. Sen kokee jokainen suureksi surukseen, jos hänen ruumiinsa tulee sairaaksi, tai kuolema kohtaa joitakuuta hänen lähimmässä piirissään.

Jos häntä kohtaa jokin suuri onnettomuus maan päällä, silloin ihminen tuntee: mikä minä oikeastaan olen? Olenko minä kuin kaikki muut olennot maan päällä, jotka eivät hallitse omaa ruumistaan, eivät ympäröiviä olosuhteita eivätkä ole millään tavalla tämän elämän herroja?

Hän vertaa itseään eläimiin, asettaa itsensä niiden rinnalle ja ajattelee: Tuossa on kivikunta, tuossa eläinkunta, ja minä ihminen en ole muuta kuin yksi näistä eläimistä, olojen pakosta ehkä vähän kehittynyt. — Ihmisessä on kehittynyt järki suuremmassa mitassa kuin eläimissä. — Osaamme puhua, tahtoa ja toimia vapaammin kuin eläimet, mutta olemme yhtä auttamattomia kaikissa elämän vaikeuksissa kuin eläimet. Kaikki yrityksemme kohdistuvat siihen, että oppisimme vähitellen varjelemaan itseämme luonnon kaikilta voimilta ja tuhoilta, että oppisimme edes jossain määrin luomaan tätä elämää turvalliseksi. — Sellaisia me ihmiset olemme. — Eläimet luovat itselleen asuinpaikkoja samalla tavalla kuin ihmiset. Me olemme osanneet järjestää olomme vähän turvallisemmaksi kuin eläimet. — Tämä on varsinainen ero.

Sitten ihminen kuitenkin tuntee sisässään — ei tiedetä kaipaavatko eläimet jumalaa, totuuden tietoa, — että hän kaipaa jotain. Hänellä on ristiriitoja, hän tuntee pahan, pahan tahdon ja ajattelee: Minä osaan järkeillä enemmän kuin eläimet, ja minulla on nähtävästi vaikeampia taisteluita kuin niillä. Sisäisesti on minulla niitä. Mikä minä olen ihmisenä? — Näin kysyy ihminen itseltään, ja silloin hän tuntee: Minä olen epätäydellinen, mutta pyrkimykseni käy täydellisyyttä kohti. Tämä saa kaikki surut ja vaikeudet aikaan elämässä.

Jokainen ihminen tuntee sisässään, että hänen pitäisi olla parempi: synnitön, todellinen, täydellinen ihminen, niinkuin hän ymmärtää, että ihmisen pitäisi olla. Ihminen, enkelimäinen, jumalallinen olento, joka on voittanut eläimen kohdan, pitäisi hänen ihmisenä olla. Vaikka hän ei tuntisi, mitä se on, aavistaa hän jonakin hetkenä kaipaavansa jumalaa, ihmeellistä vapahtajaa — joka voi minun henkeni vapahtaa kaikista aineen kahleista, ja tekee minut henkiolentona aineen herraksi; sillä ihmisenä aavistan, että minun pitää olla oman ruumiini ja kaikkien olosuhteiden herra.

Nyt Helena Blavatsky puhuu mestareista. Hän tarkoittaa, että on olemassa niitä ihmisiä, joilla on valtaa olosuhteiden yli: elämän ja kuoleman yli; jotka ovat kuoleman voittaneet. He ovat olentoja, jotka elävät vapaudessa. Heitä ei mikään synti eikä omantunnon tuska paina, sillä he elävät kirkkaudessa ja ilossa sielussaan. He ovat aina vain hyvässä. He eivät suinkaan ole tietämättömiä pahasta. Päinvastoin, he ovat tutkineet pahan juuriaan myöten. He tuntevat sen täydelleen ja ovat voittaneet sen. He ovat täydellisiä ihmisiä. Nämä mestarit, nämä adeptit, nämä mahatmat muodostavat oppilainensa Salaisen, Valkoisen Veljeskunnan, ihmeellisen veljeskunnan, joka on tämän maapallon keskustana, huippuna sekä kruununna, joka elää täällä ihmisten keskellä, pitää huolta ihmiskunnan kehityksestä ja kasvattamisesta.

Millä tavalla tämä Valkoinen Veljeskunta syntyi? Ovatko nuo ihmiset, jotka muodostavat sen, kaikki meikäläisiä ihmisiä?

Meikäläisiä he eivät ole, eivät voi olla yhtä heikkoja ja epätäydellisiä kuin me. He ovat täydellisiä ihmisiä.

Ovatko he meidän ihmiskunnastamme lähtöisin? — Eivät läheskään kaikki — kertoo H. P. B. — olleet alussa meidän ihmiskunnastamme. Siitä ovat lähteneet ainoastaan muutamat sen jäsenistä, mutta alunperin meidän ihmiskuntamme yksilöt eivät voineet muodostaa tuota Valkoista Veljeskuntaa. Kuinka meidän ihmiskunnastamme olisi voinut syntyä yhtäkkiä mestariolentoja.

Mistä nyt Valkoinen Veljeskunta oli saanut alkunsa? Sillä eihän ihminen olisi voinut kehittyä täydelliseksi olennoksi vain sen nojalla, että hän on syntynyt ihmisenä maapallolle ja elää näissä olosuhteissa. Miksi me emme kaikki olisi silloin jo jäseninä Valkoisessa, Salaisessa Veljeskunnassa, jos ihmisen tuleminen

mestariiksi olisi voinut käydä päinsä noin ilman muuta. Silloin meidän todella täytyisi hävetä, että emme ole täydellisiä ihmisiä.

»Siinä on se salaisuus takana», sanoo H. P. B. heti, »että me ihmiset emme tule täydellisiksi, mestareiksi, jollemme itse mahdottomasti ponnista; jollemme itse kasvata itseämme ja kovalla kurilla pääse itsemme herroiksi. Jollemme sitten avaa sieluumme vastaanottamaan jumalallista viisautta, ja sydämemme portteja vastaanottamaan sitä henkeä, joka on tässä meidän ihmiskuntamme takana, niin meistä ei tule mestareita. Luonto ei tee täydellisiä ihmisiä meistä. Luonto on ainoastaan antanut mahdollisuuden meille. Olemme ainoastaan saaneet mahdollisuuden tulla täydellisiksi. Olemme saaneet Jumalan kuvan elämältä, mutta se on syvällä meidän sydämessämme ja sielumme kätköissä. Ennen kuin me itse taistelemme, rakastamme tuon Jumalan kuvan esiin, että todella tulemme siksi, mitä sisimmässämme olemme, ei tule meistä täydellisiä. Luonto ei tee mitään hyväksemme siinä mielessä, se ei kasvata meitä täydellisiksi ihmisiksi ja mestareiksi. Se on meidän itsemme tehtävä.» Siinä on ihmeellinen salaisuus täydellisyyden, mestariuden suhteen, jonka H. P. B. myöskin alusta saakka julisti.

Sitten hän vielä sanoi tämän Valkoisen, Salaisen Veljeskunnan suhteen toisen asian, joka on yhtä tärkeä tietää, sillä ainahan meille olisi jäänyt kysymykseksi, kuinka nuo muutamat täydelliset ihmiset sitten olisivat osanneet kasvattaa itseään. Mistä he saivat sellaisen inspiration, että täytyi kasvattaa itseään täydelliseksi? Meillä on kaikenlaisia luonnollisia haluja tässä elämässä. Tämä on täynnä tehtäviä. Ensiksikin meidän täytyy ajatella toimeentuloamme. Meidän täytyy tehdä työtä leipämme puolesta. Toinen tehtävä on se, että meidän täytyy jatkaa sukuamme. Meillä on paljon tehtäviä maan päällä. Kun älymme on niin kehittynyt, että olemme luoneet sivistyksiä ja kulttuuria, on meillä täysi työ noissa asioissa. Mistä olisimme saaneet halun pyrkiä täydellisyyteen. Elämä itse jo vaatii täydellisyyttä erikoisissa tehtävissä. Kuka tahtoo tulla räätäliksi, ei hän siksi tule, ellei hyvin osaa leikata ja neuloa. Hänen täytyy osata ammattia. Ei kukaan ihminen voi tulla taiteilijaksi, ellei tee kovasti työtä. Ei hänelle jää mitään aikaa; ei ihmiselle jää aikaa ajatella semmoisia aivan hedelmättömiä ajatuksia, että hänen täytyisi tulla täydelliseksi. Jos ei kukaan ihminen saisi nähdä, että täydellisyyttä on olemassa, kuinka hän sen keksisi ja viitsisi pyrkiä siihen. Se ei tuo leipää, menestystä eikä mitään, mikä on välttämätöntä meille maan päällä. Sentähden on toinenkin salaisuus olemassa tämän Valkoisen Veljeskunnan takana. Se on, että elämä, olemassaolo on rakennettu keskinäisen avuliaisuuden perustalle. Tämä oli aivan uusi filosofis-tieteellinen näkökanta, jonka H. P. B. toi maailmaan. Sillä ajatelkaamme, millä tavalla juuri siihen aikaan – noin kuusikymmentä vuotta sitten – ajateltiin ihmiskunnan kehityksestä. Silloinhan ajateltiin ja oltiin varmoja siitä, että ihmiskunnan kehitys tapahtuu keskinäisen taistelun ja kamppailun avulla. Kaikki heikot kuolevat, voimakkaat ja vahvat jäävät eloon. Kaikki ihmiset kamppailevat keskenään. Luonnossa oli taistelu olemassaolosta. Sentähden ei kenenkään päähän olisi voinut pälkähtää, että avuliaisuus olisi ollut suorastaan elämän laki.

Kaikki tietysti ajattelivat, että on kovin kaunista, jos vähän autamme toisiamme. Tietysti ihmisinä koetamme vähän auttaa toisiamme. Annamme ruokaa, yösjän . . . vaikka se on ikävää. Semmoista kaikkea me ihmiset kyllä hyväksymme ja teemme maan päällä. Mutta se on tilapäinen erikoishyve.

Itse elämä on kuitenkin rakennettu toiselle pohjalle, että täydymme taistella ja päästä johonkin asemaan täällä maan päällä. Kaikki yhteiskunnissamme on rakennettu väkivallalle. Kaikki on oikeastaan humpuukia. Niin ajateltiin.

Sitten tulee H. P. B. ja sanoo: Tuo on harhaa kaikki. Se kuuluu jonkun verran eläinten maailmaan, mutta teidän pitää tietää, että ihmisten on vähitellen luovuttava eläimellisestä elämänmuodosta ja tultava ihmisiksi. Olkaa ainakin tietoisia siitä, että ette voi yhtäkään muuttaa eläimellisiä olosuhteita humaanisiksi ja inhimillisiksi. Mutta tietäkää kuitenkin, että se on elämän tarkoitus, ja että syvimmällä elämässä on uhraavaisuuden laki – niinkuin sitä myöskin on sanottu – taikka keskinäisen avunannon laki. Se on elämän syvempi laki, syvempi kuin elämän taistelu. Inhimillisen elämän laki on keskinäinen avunanto, keskinäinen rakkaus, veljeys . . . Voimme nimittää sitä eri nimillä, kuitenkin se sisällöltään on aina sama. Se ihminen on

inhimillisempi, joka toista auttaa missä muodossa tahansa, kuin se ihminen, joka ajattelee vain omaa menestystään, suuruuttaan ja ihmeellistä edistystään. Se ihminen on enemmän ihminen, korkeammalla kehitysasteikossa, joka ajattelee toisia ja uhrautuu toisten puolesta. Häntä pidetään hulluna. Muistakaa Parsifalia – sanoo H. P. B. – Keskiaikaisessa legendassa oli hän semmoinen hurskas hullu, joka ajatteli vain toisia ja teki työtä toisten hyväksi. Hän, Parsifali, tuli kuitenkin Graal-kuninkaaksi, ja toiset ihmiset, joilla oli paljon puuhaa muiden asioiden kanssa, eivät kyenneet Graal-kuninkaaksi.

Syvempi laki on siis ihmiselämässä rakkaus, keskinäinen avonanto. Ei meidän tarvitse ajatella muuta, kuin että me ihmiset todella olisimme ystäviä, veljiä keskenämme, silloin häviäisi maan päältä kaikki kurjuus, nälkä, kaikki vaikeudet. Ne poistuisivat, jos aina ajattelisimme toisiamme. Siitä tulisi parempaa maan päälle ilman lakipykälää ja sotamiehiä . . . Ei ketään tarvitsisi tappa. Se olisi ihmeellistä. Jos meidän ihmiskuntamme joskus keksii tämän syvemmän elämän lain, silloin voimme kysyä: Mihin häviävät kaikki komeudet: sotajoukot, lukemattomat varustukset, sotalaivat ja kanuunat? . . . Ne ovat museotavaroita, ja me ihmiset alamme elää toista elämää. – Tämä on hullunkurinen haave, mutta sehän olisi silmänräpäyksessä totta, jos me ihmiset emme ajattelisi itseämme, vaan toisia myöskin.

H. P. B. sanoi: Semmoisia ihmisiä on, ja ne ovat niitä, jotka ovat Valkoisessa Veljeskunnassa. Toiset ovat mestareita ja toiset heidän oppilaitaan. He ajattelevat kaikki ihmiskunnan yhteistä parasta ja henkistä kehitystä. – Mistä he ovat tulleet ja niin täydellisiksi tulleet? Ovatko he kasvaneet täällä maan päällä. – Siinä on toinen salaisuus. Valkoinen Veljeskunta perustettiin aivan toisella tavalla. Jotkut todelliset, jumalalliset ihmisolennot tulivat tänne muualta: toisesta tähdestä. – Ajatella, kuinka haaveellista tuo oli viime vuosisadan viimeisellä neljänneksellä. Sanoa ja julistaa jotain tuommoista: ihmisiä tuli toisesta tähdestä tänne. – Oho, oho! – Kaikki, jotka olivat mieleltään sivistyneitä ja viisaita, eivät tienneet, miten nauraa: Onko kummempaa kuultu! – Ja kuitenkin asia on niin ja sille ei voi mitään. Tänne meidän tähdellemme tuli hyvin pitkiä aikoja, aivan miljoonia vuosia sitten olentoja toisesta tähdestä. He saivat käskyn: »Nyt on aika muuttaa sinne. Yksi pieni lähetystö saa lähteä tästä täydellisemmästä maailmasta tuonne maan päälle.» Sillä tässä tehdään lähetystyötä tässä avaruudessa.

He jättivät omat hyvät olosuhteensa ja sen ihmiskunnan, joka oli täydellisesti kehittynyt. He jättivät omat ystävänsä ja lähtivät kauas, kauas pieneen pimeään tähteen, jonka ihmiskunta oli aivan kehittymätöntä kuin juuri eläinkunnasta syntynyt. He lähtivät siihen auttamaan, ei minkään palkan edestä. – Ei sanottu: Saatte miljoonia markkoja palkaksenne. – Heidän palkkansa oli siinä, että he tyydyttivät omaatuntoaan ja sydämensä ääntä. He tottelivat jumalallista ääntä, kun se kuului: »Valitkaa joukko menemään tuonne kaukaiseen tähteen!» Viisauden mukaan valittiin joitakuita olentoja, jotka erikoisesti kelpasivat Salaista Veljeskuntaa perustamaan maan päälle. Yksi oli johdossa, toiset hänen ympärillään.

He perustivat Salaisen Veljeskunnan tähän karkeaan fyysilliseen maailmaan. He perustivat kyllä oman varsinaisen keskustansa fyysilliseen maailmaan, mutta sen näkymättömään puoleen eli eetterimaailmaan. Sitten aikain vaihteissa he aina myöskin tekevät jotain tässä näkyväisessä fyysillisessä maailmassa. Heillä oli niin sanoaksemme ikuinen koti näkymättömässä eetterimaailmassa, mutta fyysillisessä maailmassa aina tilapäinen koti. Se ulkonainen, maanpäällinen koti saattaa kestää tuhansia ja satojatuhansia vuosia.

Niin he tulivat tänne ihmiskuntaa auttamaan, ja he olivat elävinä esimerkkeinä siitä, että syvempi elämän laki on avuliaisuus, rakkaus ja palvelus. Jotkut heistä esiintyivät ja opettivat meitä esimerkeillä ja sanoilla: »Teidän tehtävänne, ihmiset on kasvaa, teidän pitää kasvattaa itseänne. Katsokaat, minkälaisia me olemme!» Me katselimme ja näimme, kun vertasimme itseämme ja toisiamme heihin, mikä ero oli. Yhtäkkiä huomasimme, että olimme tavattoman rumia. He olivat muodoltaan kauniita, loistavia. Meillä oli silloin kolmas silmä. Me näimme toistemme ympärillä rumia värejä, mutta heidän ympärillään oli loistavia värejä. Heillä oli päässään kuin säteilevä kruunu. Me näimme, että he elivät todella meidän yläpuolellamme, kun he sanoivat: »Katsokaa, minkälaisiksi teidän pitää tulla! Tämmöisiksi teidän pitää tulla.» Silloin tunsimme sydämemme vapisevan ja ajattelimme: »Se olisi jotain.»

He eivät mitään pelänneet. Meidän täytyi peljätä kaikkia kummituksia ja eläimiä, mutta he eivät peljänneet. He viittasivat kädellään, ja kyllä eläimet ja kummitukset väistyivät heidänlaistensa edessä. Me emme voineet pitää silmiämme auki, kun he liikkuvat. He hämmästyttivät meitä ihmisiä ja me ajattelimme lapsellisessa mielikuvituksessamme: »Tuollaisiksi meidän todella pitää tulla.» He herättivät meissä tuon ikävän, joka meissä aina elää. Jokaisessa ihmisessä he ikäänkuin miettivät määrättyllä ikävällä, että ihminen ei saa rauhaa, ennenkuin hän löytää Jumalan, ennen kuin hän löytää totuuden. Ennen ei ihmisen sielu saa rauhaa. Sen sinetin ovat painaneet meihin nuo ihmeelliset, jumalalliset jumalolennot, jotka tulivat tuolta kaukaiselta tähdeltä.

He perustivat keskuskoulun, yliopiston tänne maan päälle, ikuisesti, aina toimivan. Heidän esimerkkinsä vaikutti niin, että jotkut meistä ihmisistä rupesivat pyrkimään ja ajattelemaan: Meidän ei pidä jäädä tähän epätäydellisyteen, vaan meidänkin täytyy pyrkiä ihmisiksi, koska jo olemme ihmisiä. – Sillä tavalla kävi, että jotkut ihmiskunnastamme saavuttivat tuon korkean tilan, joka oli näillä auttajilla, jotka tulivat muualta. Muutamat meistä ihmisistäkin tulivat täydellisiksi, mestareiksi, adepteiksi. Korkein niistä ihmisistä, jotka jo pyrkimyksissään saavuttivat jotain, oli, niinkuin tiedämme Gaotama Buddha. Hän meidän ihmiskunnastanne saavutti semmoisen korkean tilan, jota ei kukaan ennen häntä ole saavuttanut. Hänen työtoverinsa, ystävänsä, ikuinen ystävänsä, joka sitten ruumistui maan päälle, Jeesus Kristus, hän oli toinen. Hänen historiansa oli aivan toinen kuin Buddhan, mutta hän saavutti täydellisyden hänkin, ehkä toisenlaisen, ehkä vielä korkeamman kuin Buddha. Joka tapauksessa meidänkin ihmiskuntamme ihmisiä on nyt tuossa Valkoisessa Veljeskunnassa.

Valkoisen Veljeskunnan tapana on ollut noudattaa luonnon lakeja, aikakautista lakia: päivän ja yön, kesän ja talven vuorotteluja sillä tavalla, että hekin silloin tällöin myöhempinä aikoina, miljoonina vuosina silloin tällöin lähettävät jonkun edustajan näkyväisesti esiintymään tänne maan päälle. Kyllä he, monet heistä, asuvat myöskin näkyväisessä maailmassa, fyysisessä maailmassa. H. P. B. teroitti nimenomaan, että mestarit ovat fyysisiä ihmisiä. Mutta nämäkin fyysiset olennot elävät näkymättömissä siinä mielessä, että he eivät anna tuntea itseään. Vaikka he olisivatkin tässä näkyväisessä maailmassa, ei kukaan tiedä: »Tuossa on mestari, tuossa on adepti.» Joskus voi tapahtua niinkuin Bhagavad-Gitassa sanotaan: »Niin usein kuin dharma ihmisiltä unohtuu ja adharma pääsee valloilleen: niin usein minun – Krishnan – täytyy syntyä jälleen teidän keskellenne. Minä – Krishna – tulen näkyväisessä muodossa teidän luoksenne silloin, kun adharma on suuri teidän keskellänne.»

Mitä on adharma? – Se on käännettynä laittomuus, uskottomuus, ulkokullaisuus, epäpyhyys, synti. – »Kun se leviää ihmisten keskelle, etteivät he pidä kiinni hyveestä, laista, tavoista, oikeasta käytöksestä, hartaudesta, silloin minun täytyy syntyä maailmaan», sanoo Krishna. – Mutta huomaatte, kun ajattelemme tätä kohtaa, että se on hieman epätäydellinen: että se ei ole oikein sattuva käänös, sillä adharma merkitsee ei-dharma eli dharmattomuus. Ja mitä merkitsee dharma? – Se käännetään: velvollisuus. Ehkä paremmin tehtävä. Dharma merkitsee kyllä myöskin uskonnon antamaa siveysoppia. Esimerkiksi buddhalaisuutta nimitetään Buddha-dharmaksi, Buddhan uskonnoksi. Itämaalaiset eivät käsitä mitään semmoista uskoa, josta me puhumme. He käsittävät sitä sillä, että Buddha on antanut määrättyt siveysohjeet ja niitä täytyy noudattaa. Kun olemme buddhalaisia, on se siinä, että me noudatamme Buddhan antamia siveysohjeita. Itämailla on monenlaisia lahkoja, jotka voivat käsittää uskoa myöskin. Mutta tämä dharma ei meikäläisessä mielessä käsitä uskoa, uskontoa tai siveysoppia, jonka joku Buddha on antanut, vaan dharma tarkoittaa sanskritiin kielisenä sanalla sitä tehtävää, joka on ihmisellä henkisenä olentona ja joka vaihtelee jokaisen ihmisen kesken.

Jos minä olen esimerkiksi suuri valehtelija, mutta en juo viiniä ja päihdytä itseäni; silloin olisi turha sanoa minulle: »Sinä et saa juoda koskaan viiniä», – sillä silloin minä tuntisin itseni sängen täydelliseksi olennoiksi. Minulle ei sanotakaan: »Älä juo viiniä!» – koska olen sen läksyn oppinut, – mutta minulle sanotaan: »Älä valehtele!» – Se on toinen juttu. Minullekin tulee työtä. Ei olisi vaikea minulle olla juomatta

viiniä, mutta tämä; onhan aivan mahdotonta olla valehtelematta. Ilman jumalallista apua en voisi sitä tehdä. Täytyisi keksisi joku vapahtaja, joka vapahtaisi minut. Tai jos meille sanottaisiin: »Älä tapa ja syö tätiäsi ja keitä hänestä buljonkia!» – Silloin tuntisimme: »Oho, ei minulla sentään ole niin hirveitä himoja». Mutta sillä tavalla voidaan kyllä sanoa joillekuille kansoille, joissa joku saattaa syödä anoppinsa. – Lähetysaarnaja kysyi kerran eräältä semmoiselta kuninkaalliselta: Tapoitteko anoppinne? Oliko hän paha ihminen? – Ei, hän maistui oikein hyvältä.

Meidän mielestämme ei olisi mitään elää täydellistä elämää, jos meiltä aina vaadittaisiin sitä, mitä osaamme. Mutta meille sanotaankin jumalalliselta taholta: Sinun pitää tehdä juuri sitä, mitä et osaa. Jos olet murhaaja, niin nyt sinun pitää oppia olemaan murhaamatta. Jos olet oppinut sen, niin nyt sinun pitää oppia olemaan suuttumatta. – Silloin me ihmiset todella huomaamme, että vaikka olemme kuinkakin sivistyneitä emmekä enää ammu ja leikkaa toisiamme palasiksi, niin suuttuminen on kauhean vaikea asia. Silloinhan sitä tulee höntiksi. Mikä mies se on, joka ei seutu? – Häntä voi ilman muuta lyödä korvalle. – »Se on pitkä taival, mutta sitä sinun pitää oppia.» Tällä tavalla Jumalan ääni puhuu meille

Kun puhutaan adharmasta ja kun Krishna sanoo: »Kun adharna on suuri teidän keskellänne, silloin minä tulen teidän luoksenne . . .» – merkitsee se; kun ihmiset unohtavat, että heidän pitää pyrkiä täydellisyyttä kohti, että he ovat ihmisiä ja henkiolentoja, silloin minun täytyy ilmestyä heidän keskelleen. Silloin minun täytyy syntyä, että opettaisin heitä dharmassa. Tai niinkuin sanoisimme Kristuksen kielellä: Minun täytyy tulla maailmaan, että julistaisin, mitä on totuus, ja että eläisitte rakkauden mukaan. Sillä te olette kaikki veljiä. Ei ainoastaan veljiä jossain epämääräisessä merkityksessä, vaan kaikki olette yhtä. Teidän täytyy oppia rakastamaan toisianne. »Rakastakaat toisianne sillä rakkaudella kuin minä olen teitä rakastanut» – niin sanoi Jeesus Kristus.

Tämä on elämän laki, ja sitä meille muistuttamaan on Valkoinen Veljeskunta perustanut keskusoulun, perustanut yliopiston.

Me kaikki ihmiset käymme elämän koulua ja tietysti ajattelemme, että meidän täytyy saavuttaa onni. Täytyyhän elämällä olla jotain sisältöä, ja täytyyhän meidän lohduttua itseämme, että tulemme onnellisiksi. »Kuinka ihminen voi elää ilman onnea. Hänen täytyy tulla onnelliseksi.» Niin sanomme. – Mutta juuri tuo sana: onni, hämmentää meidän järkemme. Katselkaamme kaikkia uskontoja ja ehkä enimmäin meidän kristikuntaamme. Millä tavalla me opimme ja ajattelemme elämässä? On luonnollista, että pyrimme kaikkeen hyvään ja menestykseen. Kaikki pyrkivät juuri siihen ja useimmat ihmiset myöntävät, että onneen kuuluu oikein hyvät tulot ja omaisuus. Jos naimisiin menen, niin kolmetuhatta markkaa kuukaudessa on kauhean vähän. Joku sanoi kerran minulle: »Mensisin naimisiin, mutta minun tuloni eivät ole kuin 3500 markkaa kuukaudessa. Se on, kuin vetäisi naisen kurjuuteen. Mitä tästä tulee.» Ei niin pientä pilaa, ettei totta toinen puoli. Jos ajattelemme, että personallinen onnemme on pääasia, silloin voimme sanoa, että täytyy olla paljon tuloja, ehkä viisituhatta markkaa ainakin, että voisimme tulla onnellisiksi. Sillä tavalla ihmiset voivat ajatella. Jos he katsovat olevansa oikeutut ajattelemaan, että personallinen onni on päämäärä elämässä, ja he ovat oikeutetut niin ajattelemaan; silloin on taas adharna vallalla maailmassa.

Jos me emme osaisi muuta ajatella, silloin voisimme olla turvalliset mielestämme ja ajattelisimme: Kelpaa sitä olla olemassa, kun on seitsemäntuhatta kuukaudessa. – Se riittää ruokaan, asuntoon j.n.e. – Näin voisi ajatella. Se olisikin niin luonnollinen ratkaisu, kuin voisimme ajatella, jos siinä sivussa ei olisi muusta tietoa. – Jos kuoleman jälkeen joutuu vielä johonkin pahaan paikkaan, kuinka ikävää olisi, jollei olisi ollut jotain tässä maan päällä.

Kaikki nuo viisaat, jotka ovat tulleet ja muistuttaneet dharmasta ovat muistuttaneet meille: Muista, personallinen onni on haihtuvaa. Kun sinä saat kymmenen tuhatta, huomaat, että tarvitset enemmän. Niitä läpiä löytyy aina tässä elämässä. Ette voi luottaa mihinkään semmoiseen, – sanovat aina kaikki viisaat, – mutta on olemassa iankaikkinen autuus, on olemassa semmoinen elämä, joka kyllä tyydyttää ja tekee paljon

onnellisemmaksi, kuin mitä koskaan olet voinut kuvitella. Se on elämä Jumalassa. Se elämä on itsekasvatuksessa. Jumala kysyy teidän luonnettanne. Teidän täytyy tulla ihmisiksi, joilla on luja tahto, jota ei mikään paha viekottele. Teidän täytyy olla vahvoja, lujia hyvässä, rehellisiä, todellisia ihmisiä ja kasvattaa itseänne luonteiksi, jotka voivat seistä joka tilanteessa. Mihinkä te joutuisitte, jos tulisi jumalallinen olento. Te huomaisitte, että kaikki kultapussit painavat liian paljon. Te vaipuisitte maahan ja tuntisitte, kuinka mitättömiä olentoja te olette, jos ette ole kasvattaneet itseänne rikkaiksi karaktereiksi. — Niin julistivat kaikki viisaat.

Kun adharma on suuri maan päällä, silloin lähetetään joku, joka puhuu dharmasta. — Siitä puhui H. P. B. teosofisen liikkeen alussa. Sitä tekevät kaikki teosofit.

Nyt olemme puhuneet siitä, mitä meidän Ruusu-Ristimme on teosofisen liikkeen yhtenä organismina. Ensi sunnuntaina meidän täytyy puhua siitä, mikä erikoistehtävä meillä on vielä tämän yleisen teosofisen tehtävän rinnalla.

P. E:n luento 3. 9. 1933.

Ruusu-Ristin erikoistehtävä.

Ruusu-Risti on oleellinen osa teosofisesta liikkeestä. Viime sunnuntaina koetimme esittää, mikä on tämän teosofisen liikkeen tarkoitus. Sen tarkoitushan määriteltiin lyhyesti ja katsottiin sitä niin sanoaksemme ikuisuuden kannalta. Teosofinen liike ei ole liike, joka nyt on ajassa saanut alkunsa. Se on ikuinen. Se on liike, joka aina tarkoittaa ihmisten nostamista korkeammalle siveelliselle tasolle ja suurempaan filosofiseen näkemykseen, silloin kun ihmiskunta on vajonnut materialismiin ja epäuskoon ja kun se ei ymmärrä, mitä dharm eli ihmisen siveellinen tehtävä on. Puhuimme siitä, kuinka tämän teosofisen liikkeen takana on alusta lähtien ollut niin sanottu Valkoinen Veljeskunta. Tämä Valkoinen Veljeskunta pitää silmällä ihmiskunnan kehitystä henkisesti, siveellisesti, älyllisesti, ja aina silloin, kun tarve vaatii, lähetetään joku tästä veljeskunnasta muistuttamaan ihmisille, mikä heidän dharmansa — elämäntehtävänsä — on. Sillä tähän tahtoo ihmisiltä unohtua tässä maailman hyörintä ja pyörintä.

Sillä tavalla ovat kaikki suuret uskonnot syntyneet, niin ikään kaikki suuret uskonpuhdistukset eri uskonnoissa. Sillä tavalla ovat kaikki todellisesti suuret filosofit ja ihmiskunnan opettajat tulleet tämän Valkoisen, Salaisen Veljeskunnan lähettiläinä ihmisten luokse. —

Nyt meidän täytyy vielä aivan lyhyesti mainita, mikä meidän teosofinen liikkeemme on hieman rajoitetummassa, hieman historiallisemmassa merkityksessä. Kun emme katsele sitä aivan tuolta yleiseltä kannalta, vaan katselemme tätä teosofista liikettä, joka syntyi viime vuosisadan loppupuolella ja sitten kysymme: Mikä historiallinen yhteys silloin on teosofisella liikkeellä joidenkuiden toisten samanlaisten yritysten kanssa? — Silloin silmämme rajoittuu tähän läntiseen maailmaan varsinaisesti, ja silloin tulemme aivan läheisesti historialliseen aikaan. Sillä niinkuin kaikki Teosofisessa Seurassa — ja niinkuin yleensä kaikki, jotka ovat teosofista kirjallisuutta seuranneet — tietävät, niin on aivan yleisenä tässä nykyajan teosofisessa liikkeessä eräs traditsioni, joka varsinaisesti tässä muodossa sai alkunsa neljännellätoista vuosisadalla. Silloin Tšibetissä eräs laama, jota tibetiläisessä maailmassa pidetään Buddhan jälleensyntymänä — tiedämme kyllä esoterisesti, ettei hän ollut sitä aivan, mutta niin läheinen Buddhalle, että häntä voidaan pitää sinä, — määräsi muiden ohjeiden ohella, joita on buddhalaisessa maailmassa, että nyt on jokaisen vuosisadan lopulla viimeisenä neljänneksenä lähetettävä joku lähettiläs Salaisesta Veljeskunnasta maailmaan. Joku semmoinen laama — niinkuin sanottiin, — siis joku korkeampi vihitty, ei mestari suorastaan, mutta korkeampi vihitty. Nimenomaan mainitaan silloin myöskin länsimaat, myöskin Eurooppa. Semmoinen korkea vihitty — tai

niinkuin voisi sanoa, käyttämällä buddhalaista nimitystä: arhatti — on lähetettävä maailmaan ja ehkä juuri ennen kaikkea noiden valkoisten barbaarien luo. Se lähettiläs saa sitten tehtäväkseen yrittää jonkunlaista, sanoisinko uskonpuhdistusta, jonkinlaista herätystyötä ihmisten kesken.

Ensimmäinen näistä lähettiläistä, joka kävi itämailla saamassa asianomaista koulutusta, oli eräs eurooppalainen. Tämä oli kaikille teosofeille tuttu henkilö, nimeltään Kristian Rosenkreuz. Hän oli ensimmäinen, joka alkoi tätä varsinaista työtä 1300-luvun lopulla. Hän tuli Eurooppaan silloin, mutta ei voinut mitenkään esiintyä julkisesti, vaan hän esiintyi aivan salassa hankki itselleen muutamia oppilaita, jotka jatkoivat esoterista traditiota, opetusta, jonka hän heille jätti.

Sitten ei hänestä enää tiedetä, ja häntä pidetään varsinkin tieteellisten ihmisten kesken, tiedemiesten kesken aivan myyttillisinä persoonallisuuksina, jotka ei ollut olemassakaan ehkä. Hänen nimensä ei ollut kyllä Kristian Rosenkreuz, mutta tämä oli hänen nimensä Salaisen Veljeskunnan lähettiläänä.

Sitten aina joka vuosisadan loppupuolella, tämän Kristian Rosenkreuzin salaisen vaikutuksen jälkeen, on aina ollut lähettiläitä, jotka ovat vaikuttaneet täällä Euroopassa. He ovat toimineet salassa. Meillä ei ole paljonkaan tietoa heistä, mutta he ovat vaikuttaneet aina vuosisadan viimeisellä neljänneksellä.

Vasta 17-luvun loppupuoliskolla vaikuttaneet kreivi Saint Germain, kreivi Cagliostro ja tohtori Mesmer ovat tulleet enemmän tunnetuiksi merkillisinä ja salaperäisinä henkilöinä. Mesmer ehkä vähimmin, mutta hän teki kuitenkin tunnetuksi sen voiman, jota hän itse nimittää mesmerismiksi, mutta joka on sitten saanut erilaisia nimiä. Tohtori James Braid englantilaisessa maailmassa alkoi sitä nimittää hypnotismiksi. — Toiset nimet, tämä Saint Germain ja Cagliostro ovat joutuneet enemmän seikkailijoiden listaan, mutta kuitenkin he olivat niitä salaperäisiä lähettiläitä. He olivat vähän julkisempia, kuin ne, jotka olivat edellisinä vuosisatoina vaikuttaneet. Kaikista julkisin oli sitten H. P. Blavatsky, viime vuosisadan loppupuolella. Hän, yhdeksännentoista vuosisadan lähettiläs, esiintyi kaikista julkisemmin. Hänen elämänsä ja työtään voimme seurata sangen tarkasti, kun hän alkoi lähetystyötään täällä länsimailla. Me kaikki tiedämme varsin hyvin, mikä H. P. B:n tehtävä oli, mitä hän teki täällä ja mikä se teosofinen liike on ja on ollut; millä tavalla se alkoi Amerikassa, ja mitä se on opettanut H. P. B:n aikana tämä teosofinen liike Amerikassa, Euroopassa, Intiassa ja joka paikassa. — Se opetti erään huomattavan tosiasian, joka oli kerrassaan unohtunut kaikilta kristityiltä — jos niin saan sanoa, — sen seikan, että Jumala ei ole ollut ihmiskunnasta kaukana. Ei hän koskaan ole ihmiskuntaa hyljännyt ja ollut huoltapitämätön ihmiskunnasta. Ei ainoastaan jostain valitusta kansasta ole Jumala huolta pitänyt, vaan kaikista kansoista pitkin aikaa. Tämä oli merkittävä tosiseikka, josta H. P. B. huomautti ja joka on tietysti ollut vaikea monen kristityn sulattaa. Ei nyt enää, mutta varsinkin silloin — v. 1875, jolloin Teosofinen Seura perustettiin ja jolloin maan päällä julkinen työ alkoi — oli kristittyjen mielestä hyvin käsittämätöntä, että Jumala olisi yhtä paljon ennen Kristusta pitänyt huolta ihmiskunnasta, kuin nyt Kristuksen jälkeen.

Mieluummin olivat kristityt ajatelleet, että perkele oli pitänyt huolta ihmiskunnasta ennen kuin Jumala nyt Kristuksen kautta, ja että perkele siis oli koettanut etukäteen vähän ilmituoda kristinuskoa, aivan kuin pilkatakseen Jumalaa ja kristikuntaa. Kristikunnassa oli näet tehty muutamia merkittäviä löytöjä. Esimerkiksi, kun Amerikka löydettiin — oliko se vuonna 1492 — vasta niin myöhään Amerikka löydettiin, mutta kun nämä espanjalaiset ja portugalilaiset tulivat Amerikkaan ja Mexikoon, azteekkien maahan, löysivät he Jumalan kuvia, joissa on Vapahtaja ristiin naulittuna: todellisia krusifiksiä. Silloin ensimmäiset jesuiitat, jotka olivat kristikunnasta kaikista oppineimmat, selittivät, että perkele keksi tuon ristiinnaulitun kuvan ja antoi villikansoille. Eihän siellä tietysti kukaan kristitty ollut käynyt opettamassa villoja. Ei siellä ollut lähetysaarnajaa käynyt. Ei tiedetty, että Amerikka oli olemassakaan. Kolumbuksen piti mennä Intiaan, mutta joutuikin Amerikkaan.

Tämä merkittävä selitys perkeleen keksinnöstä oli sangen imarteleva ahdasmielisille katolilaisille. Selvä se oli heistä, sillä Jumala oli heistä yksin huolta pitänyt. Kaikki oli syntisten ihmisten yritystä ennen

Kristusta. Vasta Jeesus Kristus toi todellisen Jumalan maailmaan, ja vasta me kristityt olemme Jumalan lapsia, joista Jumala huolta pitää. Kaikki muut, lukuunottamatta Jumalan valittua kansaa, olivat sääliittäviä pakanoita, jotka ensin joutuivat tietysti helvettiin, mutta kuka ties, Kristuksen saarnan kautta vankeudessa oleville sieluille ehkä jotkut ainakin heistä sitten pelastuivat. Tällainen ahdasmielinen kanta oli kristikunnassa vielä.

Nyt H. P. B. tuli ja iski siihen: »Te ulkokullatut ja sokeat, jotka ette näe, mitä Jumala on ja ymmärrä mitään Jumalan rakkaudesta, vaikka puhutte siitä. Te luulette, että se ihmiskunta, joka on ollut miljoonia vuosia, olisi ollut vain perkeleen vallassa.» Hänen tehtävänsä oli siis näyttää, että kaikissa uskonnoissa on itse asiassa opetettu samaa; niin että perkeleen homma itse asiassa tuli tarpeettomaksi tai sitten on käsitettävä, että se, jota me kristikunnassa olemme nimittäneet perkeleeksi, onkin Jumala itse, joka teki itsensä tunnetuksi jollain tavalla ennen Kristusta. Jos se lohduttaa meitä, se ajatus. – Mutta sama Jumala teki nähtävästi itsensä tunnetuksi ennen Kristusta. Kaikissa suurissa ja kaikissa pienissä ja pakanallisissa maanosissa ja villikansojenkin maailmankäsityksissä on tavattavissa itse asiassa samat opit.

Tällä tavalla H. P. B. näytti nyt meidän teosofisessa liikkeessämme ja todisti maailmalle – koko hänen tehtävänsä oli sitä – sen suurilla teoksillaan. Se liike, minkä hän pani alkuun, oli omiansa vaikuttamaan koko maailman ajatuspiiriin. Kuten tiedämme eivät nykyään ihmiset enää ole niin ahdasmielisiä. Nyt kaikki kristityt käsittävät jo, että on verrattain lapsellista ajatella, että minä kristitty olen ainoa Jumalan suosiossa oleva. Nyt vasta käsitetään, että semmoinen ahdasmielisyys ja ennakkoluulo on verrattain paksua.

H. P. B. opetti myöskin tuosta toisesta seikasta, josta viime sunnuntainakin oli täällä puhetta: että kaikkien uskontojen takana on ollut sama pyhä Valkoinen Veljeskunta. Kaikkien sivistysten, uskontojen ja koko ihmiskunnan henkisen – voimme sanoa aineellisenkin elämän takana se on ollut. Siltä kannalta katsoen käykin koko tuo kysymys ihmiskunnalle selväksi ja ymmärrettäväksi. Nyt meidän ajallamme siis H. P. B. tahtoo juuri poistaa ahdasmielisyyttämme, itsevanhurskauttamme ja luulotteluamme, saada meidät ymmärtämään, että olemme yksi rengas pitkässä ketjussa. Hänen työnsä on epäilemättä kohta kantanut hedelmää. Mutta hänen työssään oli yksi kohta, jota hän tietysti ei voinut suorittaa loppuun. Se ei kuulunut hänen tehtäväänsä, mutta hänen herätystyössään oli semmoinen kohta, joka jäi hänen seuraajilleen tehtäväksi. Se kohta on, niinkuin hän itse sanoo, että kaikki uskonnot, kaikki suuret maailmankäsitykset ja filosofiat ovat kotoisin samasta lähteestä, kasvavat samasta ikuisen viisauden juuresta. Sentähden on jokaisessa uskonnossa mentävä alkuperäisiin, perustajain omiin oppeihin ja niiden mukaan puhdistettava uskonto, kirkko ja elämä koko sen uskonnon maailmassa. Hänen työnsä oli tuommoinen yleinen, joka koski kaikkia uskontoja, kaikkia sivistyksiä yht'aikaa; mutta hän jätti tehtävän jokaiselle uskonnolle, sivistykselle, jokaiselle ihmiskunnan ryhmälle: itse puhdistaa omaa uskontoaan. Sillä kun kaikki ovat lähteneet samasta viisaudesta, on selvää, että ei tarvitse toiselle tarjota toisen uskontoa: buddhalaisille kristittyjen – j.n.e., vaan on jokaisessa uskonnossa löydettävä se ydin, joka sisältää sen uskonnon alkuperäiset opetukset. Sitten on sen alkuperäisyyden valossa puhdistettava uskonto ja kirkko.

Tätä tietysti ei H. P. B. voinut tehdä: ei riittänyt aikaa. Mutta hän huomautti ihmiskunnalle, mitä täytyy tapahtua. Jokaiselle kansalle ja sivistykselle jää omaksi tehtäväksi puhdistaa oma sivistyksensä, oma uskontonsa, oma kirkkonsa. Tämä oli aivan niinkuin H. P. B:n testamentti kaikille ihmiskunnan kansoille. – Tämä kuulostaa teistä hyvin merkilliseltä puheelta. Että nyt H. P. B., joka on maailman mielestä joku petkuttaja, olisi ollut niin merkillinen olento, että jättää jälkeensä testamentin: Jatkakaa tätä työtä jokaisessa kansassa! – Mitä voimme totuudelle. Kun tutkimme asioita tarkemmin, ei meidän tarvitse hämmästyä.

H. P. B. esiintyi julkisesti. Ennen häntä ei voinut, – ei voitu niin julkisesti esiintyä. On luettava ansioksi meidän ihmiskunnallemme, että henkinen opettaja on voinut esittää, esiintyä julkisesti. Ei hänen ole ainoastaan täytynyt vedota joissakin salaisissa seuroissa muutamiin yksilöihin, niinkuin esimerkiksi Saint Germanin ja Cagliostroin täytyi vedota vapaamuurareihin, ja puhua muutamien arvovaltaisten ihmisten: valtiomiesten, kuninkaiden ja keisareiden kanssa. He voivat ainoastaan muutamille ihmisille näyttää itseään

ja tehtävänsä ja viitata siihen, mikä ihmiskunnan edessä on, ainoastaan muutamille yksilöille. He eivät voineet siis esiintyä julkisesti, mutta nyt on todella luettava ihmiskunnalle ansioksi ja niiden edeltäjien työn ansioksi, että viime vuosisadan lähettiläs H. P. B. saattoi esiintyä niin julkisesti kuin esiintyi.

Kun katselemme vähän historiaa taaksepäin, niin huomaamme, että siinä on juuri sellaisia tapauksia jotka viittaavat samanlaisiin asioihin, kuin nytkin on ollut kyseessä. Kun H. P. B. oli tuon keskeisen Valkoisen Veljeskunnan – voisimme sanoa: Valkoisen Veljeskunnan Tšibetissä olevan keskusloshin – lähettiläänä, niin hänen tehtävänsä oli siis aivan tuommoista yleistä laatua. Samalla tavalla kaikki lähettiläät edellisinä vuosisatoina Cristian Rosenkreuzin jälkeen vaikuttivat Europassa. He olivat tuon keskusloshin lähettiläitä myöskin, ja heidän täytyi vaikuttaa salassa, että tuskin heidän nimeään tiedetään. Heidän julkisesta toiminnastaan ei ole mitään tietoa aina vuosisadan viimeisellä neljänneksellä. Mutta saamme kuitenkin ihmiskunnan historiaa katsellessamme nähdä yhden tavan, jolla heidän työnsä pistää kerrassaan silmiin. Se on, että kun joku heistä on vaikuttanut salassa vuosisadan lopulla, niin seuraavan vuosisadan alussa on tullut ilmi vaikutus henkimaailmasta päin: on näkynyt semmoinen työ maailmassa, joka selvästi on saanut inspirationsa siitä työstä, mikä on käynyt edellä salassa.

Minä ajattelen nyt erikoisesti, niinkuin voitte arvata, Lutherin uskonpuhdistusta. Sehän alkoi vuosisadan alkupuoliskolla, aivan 1500-luvun alussa. Ennen häntä oli edellisen vuosisadan lopulla vaikutus salainen. Semmoinen vaikutus salassa, joka sitten sai aikaan Lutherin uskonpuhdistuksen seuraavan vuosisadan alussa.

Mitä merkitsee, että heidän vaikutuksensa on salassa? Se merkitsee, että jokaisen vuosisadan lopulla Valkoinen Veljeskunta lähettää suuren voimakkaan tahto- ja tunnevirran maailmaan. Se tulee tänne maapallomme auran ylhäältäpäin, ja kuitenkin läpäisee maapallomme auran. Se on Valkoisen Veljeskunnan vaikutus vuosisadan lopulla. Jonkun täytyy tuo vaikutus koota itseensä ja esittää. Se on lähettiläs, joka tuo sen ajatuksen fyysilliseen maailmaan. Vaikka lähettiläs esiintyy salassa, hän kuitenkin levittää sitä. Hän on kuin mediumi, joka levittää suunnatonta ajatusvirtaa, mikä lähtee Valkoisesta Veljeskunnasta. Hän on kuin jonkinlainen patteri, johon ensin tulvii sitä ajatusvoimaa. Hän voi ottaa vastaan sen. Kukaan muu ei voi tehdä sitä siinä mitassa. Hän voi ottaa vastaan sen inspiration, joka tulee siitä hengen maailmasta ja levittää sitten sitä tähän näkyväiseen maailmaan – ainakin muutamiiin opetuslapsiin, muutamiiin oppilaisiin. Vasta H. P. B. saattoi julkisesti olla tuona patterina ja levittää maailmalle sitä kirjoitustensa ja vaikutuksensa avulla.

Nyt oli siis 1400-luvulla ollut tuommoinen salainen vaikutus, ja oli Luther aivan niinkuin perinyt sen henkeensä ja tunsin sitten, että hänen täytyi jotain tehdä seuraavan vuosisadan alussa. Hän tunsin, että hänen täytyi puhdistaa kirkkoa. Hän ei tiennyt ajatuksissaan, että tämä koskee koko maailmaa, vaan tunsin, että kristikunnassa on tapahtuva reformatio. Hän ottaa tunnelman vastaan. Hän tuntee pitkin matkaa munkkina ollessaan, että tämä koko kirkko on aivan hirveä. Sillä jos munkit ehkä elävät – ainakin muutamissa luostareissa – ankarampaa siveellistä elämää kuin kristikunta muuten, niin ne kuitenkin elävät aivan laiskoina. Mitä hyötyä he tekevät. Oman sielunsa pelastukseksi he yrittävät ehkä olla siveellisempiä kuin muut ihmiset – eivätkä aina itsekään sitä ole. – Laiskuudessaan eivät he mitään tee ihmiskunnan hyväksi. – Tuolla tavalla Luther tunsin, ja hän tunsin myöskin – mikä on suurta ja kaunista, – että, hänen täytyy puhdistaa koko kristikunta ja koko kristillinen kirkko. Hän tunsin kyllä ja tiesi hengessään, kuinka vaikea tehtävä oli voittaa mahtava kristikunnan pää. Mutta kuitenkin Luther tunsin, että hänen täytyi jotain tehdä.

Hän kävi Roomassakin vähän tarkastelemassa, olisikohan paavi ja hänen hovinsa puhtaampia ja parempia, kuin mitä hän yleensä kristikunnassa on nähnyt. Hän näki, ettei ole mitään toivomisen varaa. Paavi on ensimmäinen synnin tekijöistä. Hän elää valtaistuimellaan hovinsa ympäröimänä eikä välitä mitään ihmiskunnan henkisestä hädästä. Tuon Luther sai tuntee sisässään, kun kävi Roomassa. Sitten hänelle oli selvää, että nyt hän alkaa työnsä.

Me tiedämme, että hänen työnsä sitten oli suurta puhdistustyötä. Se oli puhdistustyötä oikeassa teosofisessa hengessä. Hän oli teosofisen liikkeen inspiroima. Sitten hän teki työtänsä. Ei hän saanut koko kristillistä kirkkoa – koko kristikuntaa, – puhdistetuksi, mutta sai jotain aikaan. Hän sai jotain pahaa aikaan, niinkuin katolilaisten kannalta tuntuu. He sanovat, että hän sai suuren halkeaman, suuren kirkosta luopumisen aikaan.

Monet monet miljoonat luopuivatkin kirkon tarjoamasta pelastuksesta ja lähteä kerettiläisinä pois kirkon helmasta. Hän oli hirmuinen perkeleen palvelija. Eräs katolilainen sanoi minulle kerran – ja luulen, että se on sangen yleinen mielipide heillä: »Kas, Luther ei ollut todellinen munkki, ihminen, joka on käynyt ankarassa itsekasvatuskoulussa. Hän tahtoi palvella alempaa elämäänsä. Hän tahtoi mennä naimisiin, syödä, juoda ja pitää lystiä soiton ja laulun kanssa. Hän ei ollut mikään kristitty. Ahkera itsensäkiduttaja hän oli ollut alussa, mutta hän huomasi sitten: Minä tahdon mennä naimisiin tuon Katarinan kanssa, joka on nunna. Minun täytyy erota kirkosta sentähden.»

Eihän niin suurta totta, ettei pientä pilaakin. Hän sanoi muutamia tosiseikkoja, mutta me tiedämme, että tosiseikkoja voi katsella sangen erilaisilta kannoilta. Joku seikka on mielestämme hirmuinen, ellemme osaa sitä katsella määrättyltä kannalta. Sama seikka on sangen inhimillinen ja kaunis, kun katselemme sitä toiselta kannalta. Sentähden sanomme, että katolilaiset katselevat Lutherilaisia ulkonaisesti, ymmärtämättä, mitä hänen sielussaan liikkui. Me luterilaiset osaamme antaa hänen sielullisille ominaisuuksilleen arvon, että emme ainoastaan semmoisiin määrättyihin tosiseikkoihin kiinnittäisi huomiota: Hän oli munkki ja meni naimisiin nunnan kanssa. – Emme kiinnitä huomiota tuommoisiin vähäpätöisiin asioihin. Eihän Jumala ole määrännyt, että ihmisen pitää olla nunna ja munkki. Se on hyvä asia, mutta ei ole välttämätön. Katselkaamme esimerkiksi luontoa; luonto on määrännyt, että ihmisen pitää mennä naimisiin eikä elää yksin. Jos tehdään sääntö, että ihmisten, jotka menevät johonkin semmoiseen luokkaan tai ammattiin, täytyy elää yksin, olemme iskeneet hirveästi harhaan. Jos on niin, että luonto on jossain tapauksessa määrännyt, että meidän täytyy olla menemättä naimisiin eikä jatkaa sukua, ovat ne yksilöllisiä poikkeustapauksia, jotka todistavat itse sääntöä. Sääntöä ei ole ilman poikkeusta, poikkeuksia, sillä ihmiskunnan lukumäärähän on sangen suuri. Ei ole mitään merkillistä, että olisi vaikka kuinka monia miljoonia naimatta. Se todistaa vain, että ihmisen täytyy jatkaa sukua.

Mitä varten ihmiset ovat naimatta? – He ovat ehkä naimatta siksi, että se on aivan kuin käsky henkiseltä taholta: »Etsi Jumalan valtakuntaa ennen kaikkea muuta!» – Jos ihminen osaa niin tehdä, on se aivan luonnollista. Hän on todella munkki ja nunna, jos ei kaipaa mitään niin paljon kuin Jumalaa. – Voi olla tietysti ihmisiä, jotka juuri ovat kaivanneet ja ikävöineet totuutta ja joutuvat naimisiin. Se on karmaa silloin. Silloin heidän tehtävänsä on ikävöidä Jumalaa ja totuutta siinä naimisissa ollen. – Se vapauttaa heidät kaikista semmoisistakin siteistä, jotka vievät ihmiset naimisiin. He tulevat semmoiksi, jotka seisovat Jumalan edessä eivätkä muuta pyydä kuin Jumalaa, totuutta. Mutta ne ovat Jumalan hyväksymiä erikoistapauksia, poikkeuksia säännöstä, joka muuten on voimassa kaikkien ihmisten suhteen.

Sentähden kun katolilaiset oikein kauhistuvat Lutherin rikkomia lupauksia, ajatellen, että he eivät ymmärrä, mitä on todella yksinään eläminen. He eivät ymmärrä, kuinka yksilöllinen on se asia. Sentähden me protestantteina toivottavasti paremmin käsitämme Lutheria ja hänen työtään kuin katolilaiset. Näemme jotain jumalallista ja kaunista siinä, että hän todellisuudessa, todellisesti päästää ihmiskunnan siitä merkillisestä katolisen kirkon pappisvallasta, joka oli ihmiskuntaa painanut.

Kun katselemme keskiaikaista katolista kirkkoa, näemme, että se kasvatti ihmisyksilöitä, joita ehkei protestanttinen maailma ole kasvattanut. Se kasvatti pyhimyksiä. Ne olivat merkillisiä olentoja. Ei tarvitse ajatella kuin Franciskus Assissilaista, jonka eteen me kaikki lankeamme polvillemme. Se on jotain, että katolinen kirkko on voinut luoda semmoisen olennon, joka on kuin enkeli ihmisten yläpuolella. Joka on kaiken ihmiskunnan yläpuolella kaikessa henkisyydessä, siveellisyydessä, nöyryydessä – yläpuolella muita ihmisiä, kuten taivas on maata.

Mutta kun puhutaan uskonpuhdistuksesta, emme ajattele niitä yksilöitä, jotka voivat kehittyä missä tahansa, vaan suuria joukkoja, jotka vaeltavat pimeydessä.

Kun katselemme katolista kirkkoa, huomaamme, että se oli omiansa vaikuttamaan ihmisiin hypnoottisesti, että he tunsivat aina oman huonoutensa, syyllisyytensä, syntisyytensä. Kun he kuuntelivat messua, kun he menivät rippituoliin tunnustamaan syntinsä, tunsivat he, että he olivat kurjia olentoja ja että pelastus oli siinä, että joku pappi ohjasi heidän askeleitaan ja sitten vei taivasten portin luo ja kirkon antaman avaimen avulla avasi taivasten portit hänelle. Me ymmärrämme, että semmoista oli keskiajalla, ja tiedämme, että ihmiset eivät paljon kasvaneet älyltään tai tunteeltaan. Ihmisyksilöt pysyivät heikkoina ja epäitsenäisinä, eivätkä uskaltaneet mihinkään ryhtyä. Sentähden Lutherin uskonpuhdistus oli aivan välttämätön.

Näemme, että Valkoisen Veljeskunnan keskusloshista Tibetistä lähti valkoisten barbaarien luo lähetti, joka muistutti ihmiskunnalle, että jokaisen ihmisyksilön sielu on arvokas, on kallis jalokivi. Ei sitä sielua saa joukkosuggestiolla murhata. Sen täytyy vapaasti kehittyä. – Sillä tavalla Valkoinen Veljeskunta ajatteli. Sentähden lähetettiin tänne se salainen vaikuttaja, ja sentähden 1500-luvun alusta Luther saattoi alkaa ihmeellisen vaikutuksensa täällä kristikunnassa.

Hänen vaikutuksensa tietysti jäi kesken. Hän ei voinut viedä loppuun suurta reformatiota. Hän alkoi sitä hyvillä enteillä, ja hänen omassa sielussaan oli paljon selvyyttä ja kirkkautta. Kun katselemme hänen elämäänsä ja työtään, huomaamme, että hän alussa näki paljon asioita. Hän rakasti ihmisiä ja sääli heitä kaikkia. Mutta näemme, kuinka hän lopulta on muuttanut mielipiteitään asioissa.

Silloin syntyi uskonkapinoita. Niitä oli jälleenkastajia ja semmoisia pyhiä ihmisiä siellä täällä, jotka kyllä protestanttiseen henkeen alkoivat kapinoita katolista kirkkoa vastaan, mutta eivät olleet niin viisaita, että olisivat osanneet tehdä mitään työtä. He olivat tarkoitukseltaan kyllä puhtaita ja hyviä, mutta heiltä puuttui tietoa ja viisautta.

Näemme kyllä, että jos kristikunta olisi ollut viisas, olisi se antanut tuommoisten hurmahenkien – niinkuin heitä nimitettiin – elää rauhassa, sillä ihmiset tavallisesti hyvin pian heräävät näkemään omat puutteensa ja vikansa. Se yritys kuolee, tai tulee ajan vaatimaksi. Mutta jos tuommoisia aletaan kovasti ahdistaa, ja vaikutus pappien maailman ja uskonnon puolelta muuttuu, syntyy kaikenmoista pahaa maailmaan. Ei anneta heidän uskoa niinkuin tahtovat, vaan koetetaan muuttaa sitä oikeaksi. Ja millä tavalla sitä muutetaan? Ei sillä tavalla, että lähetetään joku opettaja, joka ensin todistaa heille, että he ovat väärässä ja nämä lähetit, opettajat, ovat oikeassa. Ei sellaisella inhimillisellä tavalla, vaan sillä tavalla, että otetaan miekat mukaan ja pannaan pää poikki, jolleivät usko oikein.

Luther kärsi kauheasti ensin omassa sydämessään, sillä hän oli ollut koko työnsä valossa luonnollisesti kaikkien ihmisten ystävä. Hän ei ollut tehnyt mitään eroa rikkaiden ja köyhien, oppineiden ja oppimattomien kesken. Hänen sydämeensä kauheasti koski. Hän olisi tyytynyt opettamaan ja kirjoittamaan niinkuin tiedämme. Mutta sitten hän vähän antoi myöten maailman opeille ja poliitikalle, antoi siunauksensa noille väkivallan miehille, jotka menivät tukahduttamaan noita kapinoita. Hän kärsi vähän, mutta samalla ajatteli: Ei tässä muu auta. Tästä työstä ei tule mitään, jos noiden kaikkien hurmahenkien annetaan vaikuttaa niin paljon kuin tahtovat. Täytyy vähän tukahduttaa. – Sentähden Lutherin viimeisiltä vuosilta on hänen mielilausemiaan, jotka eivät kuvaa reformaattorin elämänymmärrystä. Mutta siinä alkuperäisessä on paljon, joka miellyttää meitä kovasti.

Eräs oppi, joka nyt muistuu mieleeni, oli kaiken aikaa ehkä kuitenkin, ja joka samalla kuvastaa eroa Lutherin uuden näkemyksen ja vanhan katolisen kannan välillä, on hänen oppinsa synnistä.

Keskellä syntiä hän oli elänyt ja nähnyt pelkkää syntiä. Luther erikoisesti tutki sitten sitä asiaa aivan kuin Jumalan edessä, raamatusta tietysti myöskin, mutta omassa itsessään, oman Jumalansa edessä, ja tuli semmoiseen loppukäsitykseen, että synti ei olekaan ollut semmoista, joka itsessään aina on olemassa. Katolinen kirkko voi määrätä: tuo on syntiä, ja tuo on syntiä . . . ja luetella kaikki mahdolliset synnit. Luther tuli omassatunnossaan semmoiseen loppupäätökseen synnistä, että sitä ei ymmärrä, ellei ajattele, että ihminen on olento, jonka pitää tulla Jumalan luo. Elämme täällä maan päällä koulussa, että meidän pitäisi tulla Jumalan luo.

Syntiä on kaikki se, joka erottaa meitä Jumalasta, eikä mikään muu. Se on syntiä. Ei ole itsessään syntiä. Ei laulu, soitto, viini, ei naisten rakkaus . . . eiväthän ne itsessään ole mitään syntiä. Ei mikään teko ihmisessä ole syntiä. Ainoastaan, jos se erottaa meitä Jumalasta, ettemme voi pitää Jumalaa silmiemme edessä, olla yhtä Jumalassa – toisin sanoen siis: jollemme voi uskoa, – silloin on mikä tahansa syntiä. Voidaan määritellä: nämä asiat ovat hyveitä, suurenmoisia juttuja. Mutta kun katselemme elämän kannalta ja kysymme: Saattaisivatko ne sinut unohtamaan Jumalan hetkeksikään? Voitko elää Jumalan luona ja olla yhdessä Jumalan kanssa, kun kohdistat huomiosi tuohon hyveeseen? – Jos et voi elää Jumalan kanssa, silloin se hyve on syntiä. Synti on elämää, joka erottaa meitä elämästä, oli se hyve kuinka korkea tahansa meidän, ihmisten mielestä. Jos se hyve on vaikka niin ihana, että emme tiedä, kuinka suuren harpun saamme taivaassa, niin tämä kaikki voi olla syntiä Lutherin kannalta katsoen, jos se on saanut hetkeksikään unohtamaan uskomme, joka on elämää Jumalassa.

Lutherin määritelmänä usko ei myöskään ole minkään opin totena pitämistä, – että Jeesus esimerkiksi kuoli ristinpuussa, tai että Jumala loi Aatamin ja Eevan. Ei semmoinen ole mitään uskoa. Se on joko tuulesta temmattua harhaluulottelua, tai mitä lie epäonnistunutta tiedettä. Se on tiedettä silloin, jos sanotaan, että Jumala loi Aatamin Eevasta, eikä sillä ole mitään tekemistä minkään uskonnon kanssa. Se on tiedettä tai suuri valhe. Jos se ei ole tieteellinen totuus, ei se ole mikään totuus. Kaikki tosiseikat ovat tieteellisiä. Tosiseikkoja ei voi muuttaa, eikä niihin tarvitse uskoa.

Jos joku nyt sanoo, että pohjoisnavan kohdalla on hirveän paksu jää, ja toinen sanoo: »Ei ole, vaan siellä on kuin pikkuinen lämmin puutarha», niin naurettavaahan olisi riidellä semmoisesta asiasta. Toinen todistaa tieteellisesti, että siinä on jäätä, mutta toinen myöskin voi keksiä jotain. Annetaan noiden ihmisten olla tukkanuottasilla, mutta uskoa johonkin tuommoiseen ei ole mikään autuuden tekevä asia. Ei se usko auta minua mihinkään, jos siinä on jäätä tai puutarha. Se on peräti yhdentekevä asia.

Tietysti usko voi innostaa tappeluun. Erinäiset uskovaiset ihmiset voivat ruveta tukkanuottasille ja vetää sapolin esille j.n.e. Sitten jotkut voivat ajatella: sitten siitä tulee hyvää, kun niistä verta vuotaa. Niin on tehty historiassa.

Luther aivan selvästi ymmärsi, että usko on sitä, että ihminen elää Jumalassa. Uskolla ei ole mitään muuta merkitystä. Sentähden Luther ei ollenkaan pitänyt katolisesta opista: minkälaisilla teoilla tulee Jumalan edessä otolliseksi. Se oli hänen mielestään aivan liian ulkonaista. Hyvät teot tulevat itsestään, jos ihminen kerran on Jumalan täyttämä. Jos hän on ulkokultainen teoissaan, ei se merkitse mitään Jumalan edessä. Kun ihminen elää todellisessa uskossa, silloin hän kyllä – jos on vilpitön – tietää, mikä on väärää, syntiä ja siis hylättävää. Sen hän tuntee ja tietää sisässään.

Lutherin uskonpuhdistus oli täten aivan käytännöllinen, todella semmoinen puhdistus, joka puhdistaa vanhan katolisen uskon. Mutta tietysti on toinen asia, että protestanttiset kirkot sen sitten unohtivat. Ei kukaan ihminen tänään protestanttisessa kirkossa ajattele samalla tavalla synnistä ja muuten samalla tavalla kuin Luther. On poikkeuksia, mutta ei suurilla joukoilla ole sitä käsitystä. Kyllä ne asiat ovat tulleet tarkoin määritellyiksi. Sentähden ei kristikunnan uskonpuhdistus ole vielä loppunut, ei läheskään.

Nyhdän tuli taas suuri lähettiläs viime vuosisadan lopulla Valkoisesta Veljeskunnasta huutamaan maailmalle: »Muistakaa, mikä on ihmiskunnan dharmal! Muistakaa, että Jumala on ilmentänyt itsensä kaikissa uskonnoissa, ja tehkää sitten kukin uskonpuhdistus omassa kansassanne!» Tämän sanoman toi H. P. Blavatsky viime vuosisadan lopulla. Koska se oli semmoinen, voimme ymmärtää, mikä on meidän vuosisatamme tehtävä kaikkialla täällä maan päällä ja meillä täällä länsimailla, tässä kristikunnassa. Kristikuntaan on tullut ihmeellisen suuria ajatuksia, näköaloja, ja nyt meiltä kysytään: Tahdotteko nyt kristikunnassa puhdistaa omaa uskontoanne? Tahdotteko jatkaa Lutherin työtä, viedä loppuun sen reformation? Tahdotteko puhdistaa kristikuntaa?

Se jää kysymykseksi nyt kaikille niille, jotka ovat osanneet ottaa vastaan salaisen vaikutuksen, joka tuli Valkoiselta Veljeskunnalta. En tarkoita, että sitä voisivat tehdä ainoastaan ne, jotka ovat teosofeja. Ei ollenkaan, vaan se vaikutus on salainen, joka lähti Valkoisesta Veljeskunnasta viime vuosisadalla. Se on siellä ihmiskunnan aurassa semmoisena värinä, joka on tullut ylhäältä päin, se vaikutus kaikkien ihmisten omientuntojen ja sielujen takana. Kuka yksilö tahansa voi tulla sen vaikutuksen alaiseksi. Varsinaisesti teosofisen liikkeen tehtävä on olla tässä päivätajunnassa, inhimillisessä järjessä tietoinen siitä. Meidän, jotka lukeudumme siihen liikkeeseen, pitäisi olla selvästi tietoisia siitä salaisesta elämästä, joka on tullut tämän maapallon auran. Ties mitä se voisi tehdä ja olla avuksi siinä työssä, joka on alulle pantu.

Ei meidän pidä ajatella, ettei se suuri vaikutus olisi kaikille ja kuka tahansa ihminen voisi ottaa sitä vastaan. Kuka ihminen tahansa voi tulla sen vaikutuksen alaiseksi ja ottaa sen sisäisen elämän vastaan. Kuta enemmän hän osaa avata sieluaan, sitä enemmän hän sillä ajatusvoimalla muuttuu ja tuntee, että hän on kutsuttu johonkin tehtävään. Toivokaamme, että olisi niitä ihmisiä, jotka voivat ottaa vastaan sen salaisen vaikutuksen, joka lähti Valkoisesta Veljeskunnasta viime vuosisadan lopulla. Toivokaamme, että myöskin meidän teosofisessa liikkeessämme kaikki voisivat ymmärtää, mikä on meidän tehtävämme, mitä reformatioita kohti kristikunta kulkee, tai sen on kulkeminen nyt. Toivokaamme, että voisimme nähdä, mikä on meidänkin Ruusu-Ristimme erikoistehtävä.

16. 9. 1933.

Pekka Ervastin luento.

Rakkaat ystävät. — Olemme koettaneet näinä sunnuntaina kuvata teosofian ikuista luonnetta. Olemme myös koettaneet tutkia, mikä tämä teosofinen liike on lähimmässä nykyisessä merkityksessä, kuinka se muutaman vuosisadan aikana on tietoisesti vaikuttanut Euroopassa. Lopulta olemme myös nähneet ja koettaneet esittää, miten tämä teosofinen liike on aina toiminut täällä Euroopassa vuosisadan viimeisenä neljänneksenä enimmäkseen silloin salassa ja vasta nyt viime vuosisadan loppupuolella julkisesti. Koetimme myös näyttää, mitenkä tuon salaisen vaikutuksen jälkeen on heti seuraavan vuosisadan alussa näkynyt jotain muuta herätystä, muuta toimintaa, joka silti nähtävästi on aiheutunut juuri siitä salaisesta teosofisesta toiminnasta, joka kävi edellä. Tämä toiminta, tämä teosofinen liike on aina tähdännyt siihen, että ihmiset on herätettävä tietoisiksi omasta inhimillisestä tehtävästään, dharmasta, niinkuin itämaisella nimityksellä sanotaan. Se liike on sentähden aina koskenut kaikkia maailman kansoja ja sivistyksiä. Sitten on aina jäänyt kunkin sivistyksen oman kansan ja uskonnon tehtäväksi itse herätä näkemään oman uskontonsa ja sivistyksensä vajavaisuudet ja puutteet, ja missä kohden ne ovat poikenneet alkuperäisestä uskonnollisesta inspirationista, joka myöskin aina on jokaisen sivistyksen, kulttuurin ja muodon takana alkuaan ollut.

Näemme, kuinka sillä tavalla meille kaikille täällä Euroopassa tunnettu Lutherin uskonpuhdistus, Lutherin reformatio, on sekin renkaana tässä teosofisessa työssä. Se oli julkinen, koska se alkoi vuosisadan alussa, ja sitä ennen kävi salainen teosofinen inspirationi Euroopassa, täällä kristikunnassa. — Lutherin

reformationi – kuten muistamme – sai apua pohjoisesta. Pohjolan leijona, joksi Kustaa Aadolfia nimitettiin, tuli joukkoineen pohjoisesta, Ruotsista. Hän auttoi niitä veljiä Saksassa, jotka olivat omaksuneet Lutherin uskonpuhdistuksen ja siis pyrkivät eroamaan katolisesta kirkosta. Hän auttoi heitä, ja sentähden sanotaankin historiallisessa kirjastossa, että ilman hänen toimenpidettään uskonpuhdistuksesta ei luultavasti olisi tullut niinkään paljon, kuin siitä tuli. Tosin se tapahtui veren ja tulen kustannuksella. Ihmisverta vuodatettiin, ja tulella hävitettiin paljon. Mutta meidän täytyy sanoa, että toistaiseksi ei ole ainakaan täällä kristikunnassa saatu paljon mitään aikaan ilman suurta tuskaa ja ihmistappoa.

Ei se mitään ihanteellista ollut, että Lutherin reformationia autettiin tulella ja miekalla. Mutta kuitenkin meidän täytyy tunnustaa ja ymmärtää, mikä puhdas vaikutin oli kuningas Kustaa Aadolfilla ja kuinka mitätöntä olisi epäilemättä ollut muulla tavalla aikaansaada semmoista omientuntojen ja ajatusten vapauttamista, mihin reformationi itse asiassa tähtäsi. Sehän saatiin aikaan johonkin määrin ainakin.

Sisäisesti katsoen ja hengen maailman kannalta, sen Valkoisen Veljeskunnan kannalta, joka on kaikkien näiden teosofisten yritysten takana, itse uskonpuhdistus kyllä jäi kesken ja tavallaan epäonnistui. Pieni askel otettiin eteenpäin Europan älyllisessä ja sanokaamme siveellisessä elämässä, mutta uskonpuhdistus jäi kuitenkin aivan kesken, koska se uusi kirkko, tai ne uudet kirkot, jotka syntyivät, eivät silti olleet mitään todellisesti kristittyjä kirkkoja. Eivät nekään seurakunnat, jotka nyt syntyivät ikäänkuin katolisten seurakuntien raunioille, päässeet ollenkaan varsinaiseen kristinuskoon. Ei niistä tullut mitään todella kristittyä seurakuntaa, seurakuntia semmoisia, joita olisi eläyttänyt Jeesus Kristuksen elämänyymmärrys, hänen oppinsa, hänen katsantokantansa. Ne olivat seurakuntia, jotka jossain määrin ja tärkeissä kohdin erosivat vanhoista katolisista opeista ja menettelytavoista ja olivat kyllä niitä edellä, mutta eivät silti, niinkuin sanottu, saavuttaneet esimerkiksi alkukristillistä puhtautta missään muodossa. Sentähden Valkoisen Veljeskunnan kannalta tuo Lutherin uskonpuhdistus kuin pysähtyi omaan alkuunsa, jäi kesken, ja maailma tuli taas enemmän tai vähemmän entisen kaltaiseksi.

Ei se uskonpuhdistus siis onnistunut, ja Valkoisen Veljeskunnan kannalta on hyvin epäiltävää, onnistuuko mikään uskonpuhdistus vielä. Sanotaan päinvastoin eräässä vanhassa itämaalaisessa ennustuksessa, että ei ole mitään toivoa näistä joka vuosisata uudistuvista yrityksistä. Eivät ne vie toivottuun loppupäähän, ennenkuin itse viisauden jalokivi, itse Valkoisen Veljeskunnan ulkonainen johtaja tässä näkyväisessä maailmassa antaa itsensä syntyä. Se taas ei voi tapahtua koska tahansa. Se tapahtuu silloin, kun se aika on täyttynyt. Silloin voi taas joku korkea mestari syntyä maailmaan, ja silloin hän saa aikaan omalla vaikutuksellaan sen, johon on pyritty pitkin vuosisatoja. – Näin sanoo vanha itämaalainen ennustus, ja ainakin siitä päättän, mitä tähän saakka on ollut, voimme melkein päättää, että se on niin.

Tämä ei suinkaan vähennä meidän tehtäväämme, tehtäviämme, vaan täytyy yrittää, mitä suinkin voimme. Valkoisen Veljeskunnan kannalta on aivan välttämätöntä, että noudatamme sitä korkeata käskyä, joka tuli keskiajalla. Aina yritetäänkin jokaisen vuosisadan lopulla uudistaa tuo teosofinen vaikutus ja sitten seuraavan vuosisadan alussa panna toimeen sitä enemmän jokaisen omassa uskonnossa, jokaisessa kulttuurissa siihen määrin, kuin kyseessä olevassa kulttuurissa herätään. Se jää tietysti meidän tehtäväksemme.

Kuvaavaa on, että kun viime vuosisadalla taas Valkoisessa Veljeskunnassa ajateltiin sen vuosisadan ajatuspionnistusta ja sitä inspirationia, mikä oli lähetettävä maailmaan, niin kun veljeskunnassa siitä neuvoteltiin, useimmat olivat sangen epäroivällä kannalla siitä, että se nytkään onnistuisi. Muutamat arvelivat, että pitäisi jatkaa vain salaista toimintaa vielä: että se teosofinen työ, mitä piti tehdä, piti tehdä salassa eikä julkisesti. Etenkin oli muuan europalainen mestari siinä veljeskunnassa jyrkästi vastustavalla kannalla. Hän sanoi, ettei ole toivoakaan, että länsimaalaiset kansat osaisivat ottaa vastaan mitään. Jos julkisesti yritetään, merkitsee se, että jollei sitä ihmistä ristiin naulita, häntä häväistään äärettömästi ja hänen työnsä heitetään romukoppaan. Ei sitä oteta vastaan. »Minä tunnen ne kristityt joukot», sanoi hän, »ne ovat

toivottomia siinä merkityksessä. Niitä ei saa henkisesti liikkeelle. Se vuodatus, joka annetaan heille, pysähtyy heidän omaan tyhmyteensä».

Mutta sitten oli – ihme kyllä – kaksi itämaalaista mestaria, jotka teosofisessa liikkeessä tunnetaan Morjan ja Kut Humin nimillä, jotka olivat sitä mieltä, että heidän on yritettävä. »Meidän täytyy joka tapauksessa totella tuota korkeaa käskyä ja panna jotain toimeen. Jos te muut epäilette, onko mahdollonta, onko mahdollista yrittää mitään julkisesti, niin me tahdomme yrittää». He päättivät yrittää parastaan, he kaksi ystävästä. He valitsivat sitten Morjan vanhan opetuslapsen, joka syntyi Heleenan nimellä venäläiseen perheeseen. He päättivät esittää hänelle tuon asian. Kun kokouksessa niin arveltiin, niin toiset mestarit heti sanoivat: »Luonnollista on, että autamme teitä teidän yrityksessänne niin paljon kuin mahdollista. Emme vain uskalla ottaa vastuuta päällemme.» Yksin sekin eurooppalainen mestari, joka oli kaikista pessimistisin, sanoi: »Kyllä minäkin, jos teidän yrityksenne vähänkään onnistuu, koetan parastani. Ja onhan mahdollista», hän sanoi, »että ensi vuosisadan alussa, kahdennenkymmenennen vuosisadan alussa, voidaan yrittää jotain kristikunnassa. Minä olen sitä kyllä ajatellut ja olin ajatellut, että se vasta olisi julkista, niinkuin ennenkin oli ollut: että julkiseksi tulisi se työ, joka aloitetaan kahdennenkymmenennen vuosisadan alussa ja tähtää kristinuskon puhdistamiseen. Mutta jos teidän yleismaailmallinen työnne saa jotain aikaan, on se parempi. Meidän työemme tulee kuin sen jatkoksi, niinkuin se aina on perustunut sille inspiratsioonille, mikä on ollut edellisen vuosisadan viimeisellä neljänneksellä.

Sitten nuo itämaalaiset mestarit ottivat Helena von Hahn'in – sittemmin H. P. Blavatskyn – työaseekseen, ja hänen avullaan teosofinen liike pantiin alulle maailmassa julkisena. Se oli nyt ensimmäinen julkinen yritys, ja meidän täytyy tunnustaa, että se on saanut paljon hyvää aikaan. Ihmiset ovat sentään kaikkialla täälläkin kristikunnassa heränneet ymmärtämään asioita toisella tavalla kuin ennen, varsinkin ulkonaisia ja henkisiä, mutta myöskin sosialisia asioita toisella tavalla kuin ennen. Nyt siitä lähtien, kun teosofinen ilmoitus tuli julkiseksi viime vuosisadalla, voimme nähdä, kuinka yhteiskunnassamme on aivan kuin herätty suurempaan tietoisuuteen siitä, että ihmisten täällä maan päällä pitäisi muuttaa elämänsä. Jolleivat voikaan rakentaa koko yhteiskuntaa uudestaan ja osaa antaa uutta pohjaa yhteiskunnalle, niin kuitenkin nykyään jo hyvin paljon ymmärretään kaikissa kansoissa, että jos mitään uutta tulee, jos yhteiskunnat tulevat uudistumaan ja elämä muuttuu toisenlaiseksi ja veljellisemmäksi, niin se tapahtuu ja voi tapahtua ainoastaan juuri veljeyden nimessä. Ei voi enää muuttaa yhteiskunnallisia oloja ainoastaan joidenkuiden lakipykälien avulla, pikku parannusten avulla. Sitä on yritetty ja on jätetty myöskin paljon yrittämättä, ja yhteiskunta on enemmän kuin tuhannen vuoden ajan pysynyt semmoisena kuin se nyt on. Kehitystä aina tapahtuu, mutta realistisesti on yhteiskuntamme vielä rakennettu aivan epäveljelliselle pohjalle.

Nyt aletaan ymmärtää. Siihen päin ovat kaikenlaiset liikkeet länsimailla vaikuttaneet. Jos ei muutetakaan koko käsitystä, niin ihmiset hengessään muuttuvat ymmärtämään yhteistä elämää täällä maan päällä uudella tavalla. Olemme kuin umpikujassa. Emme pääse mistään ulos. Elämämme tulee vaikeammaksi ja vaikeammaksi. Yhdestä suuresta surusta ja tuskasta tulemme toiseen. Mutta jos heräämme tuntemaan, että yhteiskunnallinen pohja on oleva yhteistyössä: että kun ihmiset muodostavat yhteiskuntia ja ovat toisiinsa sidottuja ei suinkaan itsekkyyden vaan epäitsekkyyden siteillä, niin ihmisten täytyy rakentaa yhteiskuntansa keskinäisen avuliaisuuden, veljeyden perusteella; silloin ainoastaan voidaan rakentaa uusi yhteiskunta. Se ei merkitse, ettei voisi rahoja ja pankkeja jäädä. Kaikki semmoiset seikat muodostuvat itsestään, kun ymmärrämme, että me olemme ikuisessa kiirastulella täällä maan päällä, jos jatkamme semmoista elämää, että emme ajattele toisiamme ollenkaan.

Useimmat ihmiset vielä ajattelevat ainoastaan itseään ja lähimpiä omaisiaan. Aivan kuin pakosta ihmiset näissä yhteiskunnissa ajattelevat itsekkäästi, ja vain muutamia ihmisiin nähden epäitsekkäästi. Mutta ihmisten täytyy oppia ajattelemaan epäitsekkäästi suurissakin piirteissä: ymmärtämään, että yhteiskunta on todella yhteistä elämää maan päällä ja kaikki ihmisolennot ovat samalla tavalla elämän edessä ihmisyksilöitä, joiden tehtävänä on elää keskinäisessä avunannossa ja rakkaudessa. Kun ihmisten mieli muuttuu tässä

suhteessa, silloin heidän järkensä kyllä kirkastuu toisessakin suhteessa, sentähden että Valkoisen Veljeskunnan inspiratsioni on ensin tätä uskonnollista, sisäistä, henkistä laatua: Muuttukaa veljellisiksi hengessänne ja ymmärtäkää, että kuulutte yhteen ja muodostatte suuren perheen tässä näkyväisessä maailmassa.

Muistamme, kuinka esimerkiksi Paavali yrittää selittää. Hän sanoo: »Me olemme kaikki osia Kristuksen ruumiista. Se on se kokonaisuus, jota meidän kaikkien tulee palvella niinkuin ihmisen jäsenet ihmisen ruumiissa palvelevat kokonaisuutta.» Hän sanoo nimenomaan: »mitä se olisi, jos jalka sanoisi näin ja silmä sanoisi niin.» Jos niillä jäsenillä olisi oma itsekäs tahtonsa, mitä siitä tulisi. Jäsenien täytyy palvella ruumiin kokonaisuutta. Samalla tavalla täytyy, myöskin kaikkien jäsenien kristillisessä seurakunnassa palvella ainoastaan Kristusta, sitä Täydellistä Ihmistä, joka pyrkii elämään kaikkien kautta. – Se on yhteiskunta tässä merkityksessä, se on Kristusihminen. Yhteiskunta on suuri ihminen, ja meidän kaikkien, jotka olemme jäseniä yhteiskunnassa, täytyy tunnustaa tuo suuri ihminen, tuo suuri yksilö ja sen tiellä kulkea. Kun ymmärrämme tuolla tavalla oman asemamme, dharmamme elämässä, silloin elämämme voi tulla onnelliseksi ja tuskattomaksi ilman turhia kärsimyksiä. Sitä ennen on kaikki aivan epävarmaa.

Ajatelkaamme jotain kansaa suuren vaaran uhatessa. Jos esimerkiksi sota on julistettu ja koko kansa tulee siihen mielentilaan, että nyt on meillä vihollinen ja se tulee tappamaan meitä ja hävittämään kaikki meiltä, jollemme me sitä vastusta; niin silloin koko kansan läpi käy yhteinen tunne, että meidän yhteiskuntamme on vaarassa. Rakkaimpamme ja kaikki on vaarassa. Se kansa tuntee silloin vaaran hetkellä itsensä yksilöksi, todelliseksi yhteiskunnaksi. Siinä hetkessä on kuin rakkaus toteutuisi ihmisten kesken maan päällä. Semmoisina hetkinä, kun innostus on suuri, voivat aivan vieraat ihmiset vaikka syleillä toisiaan kadulla, ja paras hyvä on herännyt ihmisten sydämissä.

Se ei ole tietysti pysyväistä, sillä vaikka yhteinen hätä herättää veljeyden tunteen, niin se häipyä, kun siinä hädässä ei ole mitään kaunista. Se kaunis tunne muuttuu pian suureksi tuskaksi, kärsimykseksi, sadatukseksi ja kiroukseksi. Silloin ei ole enää sitä samaa veljeyttä ja rakkautta olemassa. Tuo esimerkki näyttää kuitenkin meille, mitä mahdollisuuksia ihmiskunnassa on, ja kuinka ihmiset kuitenkin joskus voivat tuntea olevansa yhtä.

Voimme ymmärtää sentähden, kuinka paljon suuremmassa määrässä vielä he voivat tuntea yhteisyyden tunnetta, tuntea rakkautta, auttamisen halua toisiaan kohtaan, kun elämä on kirkastunut heille, ei ainoastaan tilapäisenä vaarana ja hätänä, vaan suurena iankaikkisena todellisuutena. Elämä on juuri sitä ikuista vaaraa. Se ikuinen vaara on siinä, että itsekkyyden, julmuuden – ja kaikki pahat voimat ovat alituisesti vaanimassa meitä ja hyökkäämässä meidän kimppuumme. Meille täytyy tulla selväksi tuo uusi elämäkatsomus, että olemme joka hetki suuren hädän ympäröiminä, mutta joka hetki olemme suuren mahdollisuuden rajalla. Joka hetki voimme ottaa vastaan Kristuksen läheisyyden. Joka hetki voimme sydämessämme tuntea Kristuksen läsnäolon ja hänen rakkautensa, nimittäin Jumalan rakkauden meidän omassa sydämessämme. Me voimme joka hetki avata sydämemme tuntemaan, kuinka kaikki kuulumme yhteen, riipumme toisistamme. Silloin ei ole hetkellinen vaara meitä siihen vienyt, vaan itse elämän alituinen todellisuus. Vaara piilee aina itsekkyyden elämässä. Apu ja pelastus on aina olemassa rakkaudessa ja epäitsekkyydessä. Kun me ihmiset yhteiskunnissamme heräämme tätä ymmärtämään, silloin koittaa koko ihmiskunnalle parempi aika. Silloin osaamme ottaa vastaan myöskin semmoisen vuodatuksen, mikä on tähän asti tapahtunut ja tapahtuu vuosisadan viimeisellä neljänneksellä.

Jos käännätte huomionne hetkeksi H. P. Blavatskyn kirjoihin ja ensimmäiseen teosofiseen inspiratsioniin, huomaatte, kuinka ne tähtäävät juuri tähän. Kaikki hänen kirjoituksensa tähtäävät siihen, että tietäisimme, mitä olemme ja kuinka meidän on elettävä ja oltava yhdessä. Sitten voimme myös nähdä, että emme yksilöinä ja yhteisönä osanneet ottaa vastaan tuota inspiratsionia. Kuitenkin se jäi piilemään ihmiskunnan tajuntaan, niin että tänä päivänä ymmärretään ne asiat paremmin kuin ennen. Me emme täällä kristikunnassa enää vaella yhtä suuressa sydämen kyllyydessä kuin ennen tätä teosofista liikettä.

Tietysti jo viime vuosisadalla paljon hyviä ajatuksia liikkui ilmassa ja pyrki esille kirjallisuudessa ja eri liikkeissä – esimerkiksi sosialistisessa liikkeessä, – mutta eivät kuitenkaan mitkään ajatukset ja tunteet saaneet semmoista selväpiirteistä, aivan järkevää muotoa kuin H. P. Blavatskyn teosofisessa julistuksessa.

Sen teosofisen julistuksen toinen puoli, joka on aina seurannut seuraavan vuosisadan alussa, on myöskin alkanut näkyä vaikutukseltaan. Me voimme, kun tänään katselemme maailmaa, nähdä oireita siellä täällä. Voimme sanoa, että Venäjän suuressa vallankumouksessa kärsittiin suuria tuskia, mutta siellä myöskin yritettiin suuria asioita. Ainakin silloin, kun tämä bolsevistinen valta pääsi valtaan maailmansodan jälkeen, ainakin silloin oli muutamia ihanteita selvänä näillä ensimmäisillä perustajilla, ja he julistivat niitä, puhuivat niistä ja sanoivat: Tämmöiseen – ja tämmöiseen suuntaan täytyy ihmiskunnan elämän kulkua. Meidän täytyy valtakunnassa järjestää asiat niin, että maa on yhteinen kaikille. Kukaan ei ole rikas eikä köyhä. Aseet heitetään jokeen, poltetaan tai tehdään niistä työaseita eikä enää sota-aseita.

Sillä tavalla he julistivat ja saivat joukot mukaansa. Kaikki olivat väsyneitä sodan kauhuihin. Kun jotkut innostuneet ihmiset julistivat uusia ajatuksia, ihastuivat kaikki. Venäjän kansa ihastui. Tietysti voimme ymmärtää, että talonpojat ovat varovaisempia aina. Hän, joka viljelee maata, tietää: Oli asia miten tahansa, oli keisari, kuningas tai miten tahansa. Minun työni on välttämätöntä. Ei mikään valtakunta pysy pystyssä, jollen minä hommaa maasta ruokaa, jota aina tarvitaan. He ovat puuhissa, joita minä en ymmärrä, mutta minun työtäni heidän on pakko ymmärtää. Minä en käsitä, että jos meidän kylässä tarvitsee rakentaa silta joen poikki, emme saa rakentaa niinkuin tahdomme, ennen kuin kaikenlaiset paperit ovat kulkeneet virastoissa ja kaikenlaiset herrat päättävät sinne tai tänne, tai ehkä huonon aterian vaikutuksesta päättävät, ettei se olekaan tarpeellinen. – He olisivat mieluummin rakentaneet tuon sillan ilman muuta, sillä he tiesivät, että se oli tuiki tarpeellinen. Heille on ollut käytännössä yhdentekevää, kuka tahansa istuu jollain valtaistuimella. Eihän se heitä ajatteluta. – Näin ajateltiin kaikkialla maaseudulla.

Niinhan se on ollut yhteiskunnissa täällä länsimailla. Hyvin vähän on kansaa kasvatettu. Ranskan suuren vallankumouksen jälkeen on alettu kyllä antaa kaikille sitä henkistä hyvää, mitä on saatu. Mutta viime vuosisadan loppupuolella saattoi vielä joku ylhäinen venäläinen mies sanoa: On turhaa jakaa sivistyksen, opin ja kaiken tietomme asioita kaikenlaisille ompelijattarille ja pikkueläjille, työmiehille, maataviljelevälle kansalle j.n.e. He tulevat vain levottomiksi ja tyytymättömiksi omiin oloihinsa. He pyrkivät pois omasta luokastaan, ja siitä tulee vain huonompaa.

Niin joku ylhäinen venäläinen saattoi vielä silloin sanoa, mutta elämä on opettanut toista. Meille on selvinnyt, että jos mitään tarkoitusta on järjestetyllä yhteiskunnalla, se tarkoitus on siinä, että jos sen avulla saavutetaan suurempia mahdollisuuksia, tietoja ja kaikkea hyvää täällä maan päällä, niin se on kaikille jaettava. Muuten ei ole mitään tarkoitusta järjestetyllä yhteiskunnalla. Mehän emme tarvitse silloin mitään kulttuuria, jos se kulttuuri on ainoastaan muutamien hyväksi ja toiset saavat maksaa kaikki menot. Sanotaan: järjestyneet yhteiskunnat ovat sitä varten, että voisimme pitää puoliamme sodassa. – Silloin ei huomata, kuinka tyhmä se huomautus on. Nämä sodat ovat mahdolliset ainoastaan sen kautta, että juuri järjestytään yhteiskunniksi. Lisäksi sentakia mahdolliset niissä, että ihmiset eivät ole vielä käsittäneet, mitä varten järjestetty yhteiskunta on. Ei se ole järjestetty sotia varten. Meidän täytyy ymmärtää, että emme ole olemassa sitä varten, että tekisimme toiselle yhteiskunnalle pahaa, vaan että oman yhteiskuntamme voisimme järjestää hyvään päin.

Tämän tunnustavat ihmisyksilöt joka puolella. Suuret valtiomiehet tunnustavat tällä tavalla. He ovat ainoastaan vaikeassa asemassa sen kautta, että he eivät voi asettaa omaa valtakuntaa yhtäkkiä johonkin vaaranalaisuuteen. Kaikki täytyvät yhdessä. Ei kukaan uskalla yksinään mitään tehdä.

Korkeintaan voi uskaltaa joku aivan pieni valtakunta, jonka kuka tahansa suuremmista voisi siepata. Silloin toisissa suuremmissa valtakunnissa heräisi omatunto: Tuolle pienelle raukalle ei saa tehdä mitään.

Kaikki säälivät ja vahtivat, että sille ei saa tehdä mitään paha. Se olisi kuin ensimmäinen vetoaminen rakkauden voimaan. Se olisi pieni alku. Ei kukaan esimerkiksi hyökkää Sveitsin kimppuun. Se on pieni maa aivan kuin ulkopuolella koko Europan politiikkaa. Se nousee todella semmoisena lumihuippuisena muun Europan yläpuolelle. Kaikki muut Europan valtakunnat ovat keskenään sopineet, että Sveitsi on oleva aina ulkopuolella kaikkia vaaroja. Siinä on hyvä esimerkki siitä, mihin joku pieni maa kykenee.

Sentähden ei sittenkään ole toivotonta, että meidänkin kristikuntamme kulkee eteenpäin kehityksessä ja saavuttaa joskus semmoisen ajankohdan, että kaikki suuretkin valtakunnat ovat heittäneet sodan mahdollisuudenkin pois tilikirjoistaan.

Kun erikoisesti nyt ajattelemme sitä työn jatkoa, mikä tällä vuosisadalla on alkanut ja tulee vielä kasvamaan ja vaikuttamaan teosofisen liikkeen inspiratsioonina, niin voimme ymmärtää, mitä on aivan kuin ennustettu. Voimme ymmärtää, että nyt tällä vuosisadalla jatketaan teosofisen liikkeen työtä sillä tavalla, että kristikunnassa esimerkiksi täytyy tapahtua uusi uskonpuhdistus, voisimme sanoa tavallaan vanhan Lutherin uskonpuhdistuksen jatko. Sen täytyy jatkua, sillä juuri teosofinen inspirationsi on niin paljon valaissut ihmisten mieltä kaikissa kansoissa, että he aivan kuin aavistavat ja vaativat, että uskonto – etenkin kristinusko täällä – olisi jotain; ettei se olisi vain ulkonainen laitos, jolla on paljon kauniita kirkkoja maan päällä, vaan että se olisi sisäisesti jotain uutta elämää.

Tämän teosofisen inspirationsin vaikutuksesta ovat ihmiset myöskin ainakin ne, jotka ajattelevat, alkaneet huomata, että uskonnollinen elämä ei ole sitä, että joitakin metafyyssillisiä tai filosofisia oppeja pidetään totena, vaan sitä, että se antaa enemmän voimaa parempaan elämään. Se on siveellistä vaikutusta, eikä aivan epämääräistäkään laatua, että me määräämme, minkälainen ihmisen elämän ja yhteiskunnan siveellisen elämän pitää olla j.n.e. Uskonnon tulee olla sitä, että näytetään, mihin meidän tulee pyrkiä ja mennä. Emme ainoastaan itse saa olla omana mittapuunamme. Vaikka kyllä sydämemme, järkemme ja omatuntomme on apuna hyvän määrittämisessä, emme kuitenkaan voi keksiä, mitä se hyvä on. Uskonto on juuri sitä, että joku kehittyneempi olento on näyttänyt omalla persoonallisuudellaan ja myöskin omilla opeillaan, mikä on kaunista, hyvää ja oikeaa. Sitten me tunnemme omassa sydämessämme, että hän on todella sellainen korkea olento, joka näyttää meille tietä ja puhuu totta.

Otamme esimerkiksi Jeesuksen neljännen käskyn: »Älä vastusta sitä, joka on paha». Emme sitä ilman muuta ymmärrä. Suuria tuskia kärsittyämme huomaamme kyllä: Parempi olisi minun sittenkin olla vastustamatta tuota paha ihmistä. – Muistamme jonkun väkivaltaisen tapauksen nimittäin. – Tietysti meidän täytyy aina sanoa: Kun tunnemme, että joku on meistä häijy tai paha, täydymme sanoillamme häntä oikaista; mutta meidän tehtävämme ei ole estää sitä väkivaltaa käyttäen. Siihen tähtää Jeesuksen käsky: »Älä vastusta sitä, joka on paha». Joka on paha, saa itse kärsiä kauheasti. Sanoilla ainoastaan neuvokaamme häntä, mutta sitten meidän täytyy antaa hänen tehdä, mitä hän tahtoo. Se on hänen oma tuhonsa.

Muistamme, kuinka Jeesus viimeisellä aterialla katoi leipäpalasen viiniin, antoi sen Juudalle ja sanoi: »Tee nyt pian se, minkä tahdot tehdä». Jeesus, aivan kuin auttoi häntä: Tee nyt päätös. Siinä oli kuin pieni mahdollisuus, että Juudas olisi voinut kääntyä. Jos Juudas olisi huomannut, että hän voi muuttaa kaikki, tehdä tyhjäksi kaikki paha, minkä oli tehnyt, olisi hän juossut heti ylipappien luo ja selvittänyt: Minä kadun äärettömästi. – Hän oli kaikista hienoin, jumalallisin ihminen, minkä tiedän. Mutta hänellä oli oma pirullinen ylpeytensä, joka sanoi: Sinä rakastat Jeesusta. Älä anna ihmisten halveksia häntä. Häntä pidetään huonona ja epäsideellisenä ihmisenä, joka liikkuu vaan kaikkien miesten ja naisten kanssa. Hän istuu pöydässä, missä ryyppätään, ja on yleisten naisten kanssa samassa seurassa. Minä, Juudas, tiedän, että hän on todella kaikista puhtain, hienoin ihminen, mitä on olemassa. – Hän ajatteli itsekseen: Sentähden minä tahdon asettaa hänet tuommoiseen äärettömään kohtaan. Kun sotamiehet ottavat hänet kiinni, kutsuu hän kaikki enkelit taivaasta auttamaan. Sitten hän pääsee hallitsemaan Juudeankin valtakuntaa, ja minäkin istun yhtenä hänen ministerinään. – Sillä tavalla hän ajatteli. Ei hän oikeastaan mitään paha tahtonut, ainoastaan kiihkeässä rakkaudessaan erehtyi.

Sentähden hän möi mestarinsa, ajatellen, että nyt tulee suuri kohta. Kun Jeesus kastoi leipäpalan, antoi hänelle ja sanoi: »Tee pian, mitä ole aikonut», niin Juudas kyllä säpsähti. Hän lähti ulos ja ajatteli: Mitähän hän tarkoitti? Tarkoittiko hän? – Ei, ei hän saa tarkoittaa semmoista, – että tässä ei tulekaan mitään hyvää. Mutta miksi hän katsoi niin ankarasti. Tietysti hän tarkoitti: »Mene pian, sitten minä näytän, mikä minä olen».

Tietysti Jeesus näyttikin sitten, mikä hän oli: antoi viedä uhrilampaana itsensä ristinpuuhun. Juudaalle se oli liian suuri pettymys: »Minä olen kavaltanut sen parhaimman ihmisen», ja hänen täytyi mennä hirttämään itsensä. Se psykologia on aivan selvä.

Tuo neljäs käsky: »Älä vastusta sitä, joka on paha», on ihmeellinen käsky. Emme sitä itse keksisi. Mutta kun yksi mestariolento on näyttänyt: »Kas tuossa on teille tie, tehkää sillä tavalla», niin meidän täytyy sitä miettiä, eläytyä siihen ja omaksua se. Semmoinen on kristinuskon tehtävä. Semmoinen olisi kristittyjen kirkkojen tehtävä: muuttaa kaikkien ihmisten elämänkäsitys. Silloin tietysti voisivat myöskin itsestään muuttua olosuhteet maan päällä. Jeesuksen kaikki käskyt ne ovat kuin puukoniskuja itsekkyydelle. Ne lävistävät ikäänkuin itsekkyyden panssarin ja sitten meidän korkeampi minämme saa näyttää, mikä me olemme. – Jeesuksen kaikki käskyt lähtevät kuin korkeammasta minästä. Se on uutta.

Se uskonpuhdistus, mikä nyt on pantu alulle, tähtää tietysti siihen ja toteuttaa juuri sitä, että kristikunnassa itse usko, itse uskonto tulee puhdistetuksi. Se, mitä nyt tarjotaan kristinuskon nimessä, ei ole mitään kristinuskoa. Se kristinusko tulee puhdistettavaksi. Nyt kulkevat ennustukset siihen suuntaan, että samalla tavalla kuin Lutherin uskonpuhdistuksessa itse se pelastava voima tuli Pohjolasta, niin Pohjolassa pitää nyt alkaa koko uskonpuhdistus. Uskonpuhdistuksen tulee saada kiinteä muoto täällä pohjolassa. Se merkitsee – sanoo silloin ennustus, – että täällä Pohjolassa syntyy Pohjolan valkoinen valtakunta. – Huomatkaa, että on ruvettu nimittämään Helsinkiä Pohjolan valkoiseksi kaupungiksi. – Täällä on syntyvä Pohjolan valkoinen valtakunta. Siihen kuuluvat silloin Skandinavian maat: Suomi, Ruotsi, Norja ja Tanska, Itämeren maakunnat ja luultavasti myös pohjois-Saksa. Se on Lutherin uskonpuhdistus, joka alkaa ikäänkuin uudestaan. Sen synty kulkee kuin käsi kädessä Pohjolan valtakunnan kanssa. Pohjolan valkoinen valtakunta voi kyllä muodostua poliittisista ja kulturellisista syistä. Vaikka suomalainen voi ajatella: Kuinka me voisimme olla yhdessä Ruotsin, Norjan, Tanskan j.n.e kanssa; kuinka me voisimme niiden kanssa yhdessä olla. – Hänenkin mielensä voi muuttua, kun hän tietää, että kysymys on myös Suomensukuisista kansoista, kansoista pohjois-Venäjällä.

Nämä ovat tuommoisia tulevaisuuden haaveita, mutta on semmoinen ennustus olemassa. Sen tulevaisuuden ensimmäinen näkijä oli tuo ranskalainen lääkäri Nostradamus, joka eli 1500-luvulla. Hän oli jo nähnyt näitä asioita. Hän nimittäin ennusti, että etelä-Eurooppa ja osa keski-Eurooppaa joutuu muhamettilaisten haltuun. Kristikunta pannaan äärimmäiselle kohdalle, ja ainoastaan se, että Pohjolassa muodostuu valtakunta, joka todella omaksuu alkuperäisen todellisen kristinuskon, pelastaa maailman. Silloin siellä etelässä, katolisissa maissa, heidän silmänsä kääntyvät pohjoiseen päin. Siellä pohjoisessa, siellä kristinusko on todella saavuttanut toisen muodon. Kansat ja ihmiset muualta katolisista maista tulevat oppimaan, mitä kristinusko on. Niissä katolisissa maissa tapahtuu suuri herätys ja se, että muhamettilaisetkin sortavat heitä, tekee, että heissäkin nousee kristinuskon oikea henki. Sitten muhamettilaiset lähtevät pois, ja koko Eurooppa tulee kristityksi juuri sillä tavalla, kuin se ei ole koskaan ollut. Ei se nyt ole kristitty. Ei se tunne edes Jeesuksen käskyjä, mutta aikojen kuluttua kaikki tulee muuttumaan. Se Pohjolan valtakunta, joka ensimmäisenä saa säilyttää tuon kristinuskon ja viedä sen alkuperäiseen puhtauteen, on Europan edeltäjä ja on onnellisessa asemassa. Se on ääretön suosio kohtalon puolelta, että kohtalo tarjoaa tilaisuuden muutamille kansoille: Te voitte tulla kristityiksi ja auttaa koko niisanottua kristikuntaa.

Kysymys, mikä juuri täällä Pohjolassa on kaikessa edessä, on tuo: Tahdotteko tulla kristityiksi? Tahdotteko kaikki nämä kansat ja valtakunnat todella omaksua Jeesus Kristuksen pyhän opin ja ruveta

seuraamaan Jeesus-Kristusta, jota nimitetään Vapahtajaksi? – Semmoinen kysymys asetetaan kaikille näille Pohjolan kansoille ja valtakunnille.

Ruusu-Risti, joka lukeutuu teosofiseen liikkeeseen, on tuntenut alusta lähtien, että sillä on jokin tehtävä täällä Europassa, Pohjolassa, Suomessa; Ruusu-Risti, joka on tämän nähnyt, tietysti sanoo kohtalolle: Jos minä kelpaan johonkin, jos minua voidaan käyttää johonkin, silloin käyttäkööt he, jotka ohjaavat kansojen henkisiä kohtaloita, minua työmaanaan, sitä kaikkea mahdollisuutta, mikä minussa, Ruusu-Ristissä, piilee. – Näin olemme me Ruusu-Ristissä ajatelleet alusta lähtien. Me olemme tahtoneet tarjoutua henkisten opettajien ja ohjaajien käytettäväksi. Me tahdomme olla mukana siinä uskonpuhdistuksessa, joka on jo alkanut ja on tulossa.

Me iloitsemme nähdessämme semmoisia yrityksiä, kuin esimerkiksi tanskalaisen kuvanveistäjän Andersenin, joka kirjoitti kirjan kansainvälisestä kaupungista. Hän esittää siinä, että olisi perustettava kansainvälinen kaupunki, joka olisi suojattu tietysti kaikilta vaaroilta. Ei mikään sota voisi sitä uhata. Siinä olisi yliopistot, taideakatemit, koulut ja kaikenlaista semmoista, mikä on yhteistä silloin kristikunnalle. Hänkin ajatteli Amerikkaa, mutta sitten huomasi, ettei se siellä sovi. Se täytyy olla Europassa. Hän kävi täällä tutkimassa. Hän uhrasi sen kirjan laatimiseen enemmän kuin 150.000 dollaria – seitsemän ja puoli miljoonaa Suomen markkaa. Sitä kirjaa on sitten lähetetty kaikkialle ympäri maapalloa.

Äsken hän vielä kävi Italiassa Mussolinin luona, ja Mussolini ihastui kovasti hänen ajatuksiinsa, sillä hän selitti, kuinka semmoinen kansainvälinen kaupunki olisi omiansa edistämään rauhaa kaikkialla, kuinka siellä työahjossa tehtäisiin työtä rauhan puolesta, että kristikunnassa olisi kuin yksi sydän ja yksi pää. Kun hän siellä esitti näitä asioita, ihastui Mussolini ja sanoi: »Minä lahjoitan heti maata täältä Rooman lähistöltä. Italia lahjoittaa maapalstan. Toteutukoon tuo aate!»

Saa nähdä mitä siitä tulee. Saa nähdä, mitä Pan-Europasta tulee. Tuommoisesta aloitteesta iloitsemme ja toivomme kaikki sille hyvää menestystä. Samalla me tunnemme, että tahdomme olla mukana siinä uskonpuhdistuksessa, joka on pantu alulle. Siinä työssä tahdomme olla mukana. Sillä me ymmärrämme, että jollei saada ihmisten mieliä muuttumaan, kirkkoja herätetyksi, kristikuntaa herätetyksi aluksi ainakin Pohjolassa ymmärtämään, mistä on kysymys: ymmärtämään, että Kristuksen uskonto ei vielä ole näyttänyt itseään maan päällä. Jollei saada ihmisiä ymmärtämään tätä, niin on maan päällä toivotonta, sillä henkinen tekijä on ihmisissä aina voimakkain. Hirmuisen pintapuoliset ehkä voivat tehdä poikkeuksen, mutta niitä on kauhean harvassa.

Uskonnossa on henkinen elämä suurimpana tekijänä. Sitä ei voida riistää pois. Venäjällä koetetaan sitä, mutta päinvastoin tiedämme, että uskonnollinen elämä puhdistuu ja voimistuu siinä häväistyksessä ja vainossa, mitä siellä materialistisen hulluuden puolesta tehdään. Siinä vain kasvaa halu tuntea sisäistä elämää, Jumalaa. Se on suurin tekijä ihmiskunnassa vielä. Niin kauan kuin emme Jumalaa täydellisesti vielä tunne, niin pyrkimyksemme ja halumme on totuuden tietämiseen. Se on kaikista voimakkain tekijä ihmisen psykologiassa.

Uskonpuhdistus, joka taas kohottaisi ihmisten mieliä korkeammalle tasolle, ymmärtämään, mikä jokaisen ihmisen dharmaa, elämäntehtävä on, olisi välttämätön. Kun se uskonpuhdistus olisi ensin raivannut tietä paremmalle elämänymmärrykselle, silloin varmasti myöskin syntyisi tuo valkoinen valtakunta, josta valo tulisi leviämään ympäri kristikuntaa. – Minun toivoni on, että se uskonpuhdistus voisi toteutua, että sen aika pian koittaisi.

Koska tämä nyt oli viimeinen luentoni tänä syksynä ja etenkin tänä talvena, niin kiitän teitä kaikkia myötätunnostanne ja toivon teille kaikkea hyvää.